

Avīze Piebaldzēniem

2 (239) 2018. gada februāris

Jaunpiebalgas novada izdevums

Februārī

16. 02. Lietuvas Republikas Neatkarības diena (1918).

Atkurta
Lietuvai

24. 02. Igaunijas Republikas Neatkarības diena (1918).

Igaunijas jubilejas svinībām gatavojas visā plašajā pasaulē: svinības norit no 2017. gada aprīļa līdz pat 2020. gada februārim. Jebkurš interesents var sagatavot savu dāvanu, kā arī jebkurš var saņemt dāvanu. Tas var būt liels vai mazs projekts, kas saistīts ar

Igauniju vai tās ļaudīm un to labklājību. Svinību norises programmai var sekot līdz oficiālajā *Igaunijai 100* mājas lapā.

Martā

08. 03. Starptautiskā Sieviešu diena.
„Ja gribi rakstīt par sievieti, iemērc spalvu varavīksnē un notraus ziedputekšņus no taureņu spārniem uz papīra...” (D. Didro.)

Mājas zvirbulīši.
Foto Lolita Petkēviča

Februāri laikam var saukt par sporta mēnesi, jo četrus gadus gaidītais sporta notikums sācies - ziemas olimpiskās spēles Phjončhanā, Dienvidkorejā. Tajās tiks sadalīti 102 medaļu komplekti 15 sporta veidos. Latviju olimpiskajās spēlēs pārstāv 35 sportisti, kuri startē deviņos sporta veidos. Šķiet, ka arī tie, kuri ikdienā par sportu interesējas maz vai pat nemaz, spēļu laikā tomēr sportam pievērsīs kaut nelielu uzmanību, nu kaut vai mūsu, Latvijas sportistu, gaitām. Šī gada spēlēs nepiedalās Latvijas hokeja izlase, līdz ar to arī nebūs uztraukumu, kā mūsējiem katrā spēlē klātos. Divu nedēļu garumā būs iespēja vērot spēļu translācijas no Korejas.

Taču līdz ar šo lielo sporta notikumu risinās ne mazāk svarīgi sporta notikumi tepat, mūsu novadā. Janvāra sākumā, kad tika plānoti kultūras un sporta pasākumi nākamajam mēnesim, ar bažām nācās raudzīties uz to, vai un kā varēs risināties, piemēram, tradicionālais Vanagkalna slēpojums, jo ārā laika apstākļi atgādināja īstu rudeni, nevis ziemu. Taču viss mainījās par labu slēpošanas cienītājiem – ir daudz sniega un auksts laiks – ko labāku vēl var vēlēties, galvenais - cilvēku atsaucība.

Runājot par mūsu pašu sportiskajām aktivitātēm, tad var apbrīnot cilvēku apņēmību. Janvāra beigās, kādā sniegotā pēcpusdienā, ar sajūsmu noraudzījās uz trim kundzītēm, kuras raitā soli devās pāri Gaujas tiltam savā nūjošanas "ceļojumā". Nodomāju, redz, ja ir jāiet, ja ir norunāts to darīt šai dienā, tad iet arī, neskatoties uz draņķīgajiem laika apstākļiem. Te vietā labi zināmā patiesība – nav nepiemērotu laika apstākļu, ir tikai nepiemērots apģērbs. Protams, ja būtu jādodas vienai, tad diez vai tas izdotos, gan jau rastos simts un viens iemesls, lai to nedarītu, taču visām kopā – uzmundrinot, paskubinot...

Ārsti nenogurstoši atgādina, ka aktīvs dzīvesveids, sabalansēts uzturs un pozitīvisms ir veselīgas dzīves pamatprincipi, bet paus svarīgākais – visu darīt ar prieku. Šobrīd mums pieejamās sportiskās aktivitātes rada arvien plašākas iespējas aktīvi dzīvot. Aptaujas rāda, ka dažādu aktivitāšu vidū, ar kurām iedzīvotāji nodarbojas, visbiežāk minētās ir garāku gabalu iešana kājām, braukšana ar riteni, peldēšana, vingrošana. Retāk iedzīvotāji nodarbojas ar komandu sporta veidiem – futbolu, basketbolu, hokeju.

Veselīgu un aktīvu šo sportisko februāra mēnesi!

Aija Ķīķere

Novada domē

2018. gada 22. janvāra novada domes sēdē nolemts:

Apstiprināt 2017.gada Jaunpiebalgas novada domes pamatbudžeta izpildi ar sekojošiem rādītājiem:

Ieņēmumi - 2 537 318,00 EUR

Izdevumi - 3 050 673,00 EUR

Ieņēmumu deficīts - 245 897,00 EUR

Apstiprināt 2017.gada Jaunpiebalgas novada domes speciālā budžeta izpildi ar sekojošiem rādītājiem:

Ieņēmumi - 98 351,00 EUR

Izdevumi - 113 530,00 EUR

Ieņēmumu deficīts – 15 179,00 EUR

Apstiprināt 2017.gada Jaunpiebalgas novada domes ziedojumu izpildi ar sekojošiem rādītājiem:

Ieņēmumi - 1239,00 EUR

Izdevumi - 965,00 EUR

Ieņēmumu pārsniegums – 274,00 EUR

Izveidot amata vienības - sabiedrisko attiecību speciālists un tūrisma speciālists ar 2018.gada 1.martu.

Sadalīt piešķirto valsts budžeta mērķdotāciju Jaunpiebalgas novada pašvaldības tautas mākslas kolektīvu vadītāju darba samaksai un sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām 2018.gada janvāra – decembra mēnešiem 2898.00 EUR.

Apstiprināt Jaunpiebalgas novada domes vispārējās izglītības iestāžu izdevumu tāmi uz vienu audzēkni ar 2018.gada 1.janvāri pašvaldību savstarpējiem norēķiniem par Jaunpiebalgas novada domes izglītības iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem.

Noslēgt līgumu par bezatlīdzības brīvprātīgā darba veikšanu, veicot brīvprātīgo darbu – sabiedriskās kārtības uzturēšanu Jaunpiebalgas novada pašvaldības teritorijā.

Apstiprināt Saistošos noteikumus Nr.1 „Par Jaunpiebalgas novada domes pamatbudžetu, speciālo budžetu un ziedojumu budžetu 2018.gadam”.

Apstiprināt Saistošos noteikumus Nr.2 “Sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas un lietošanas kārtība Jaunpiebalgas novadā”.

Slēgt sadarbības līgumu ar biedrību regbija klubs “Livonia”, reģ. Nr. 40008121891, nosakot, ka tiek realizēta interešu izglītība Jaunpiebalgas novadā deklarētajiem jauniešiem, izveidojot jauniešu regbija interešu pulciņu Jaunpiebalgas novada domei piederošās telpās Skolas ielā 2, Melnbārži, Zosēnu pag., Jaunpiebalgas nov., LV - 4133, ar kadastra Nr.4298 503 0018.

Nodot bezatlīdzības lietošanā biedrībai “Latvijas Sarkanais Krusts”, reģ. Nr.40008002279, Pētera pamatskolas (kadastra apzīmējums: 4298 003 0159 007) mājturības kabineta telpu 22,2 m² platībā Skolas iela 2, Melnbārži, Zosēnu pag., Jaunpiebalgas nov., LV- 4133, slēdzot līgumu uz trīs gadiem.

Atļaut I. S. sadalīt nekustamo īpašumu “Gaujas iela 5”, kadastra Nr. 4298 003 0127, Melnbārži, Zosēnu pagasts, Jaunpiebalgas novads, atdalot atsevišķi zemes vienību ar kadastra apzīmējumu 4298 003 0129.

Zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu 4256 001 0002 un ēkām uz tās ar kadastra apzīmējumu 4256 001 0002 001 (dzīvojamā māja), 4256 001 0002 002 (šķūnis), 4256 001 0002 003 (saimniecības ēka), piešķirt nosaukumu - adresi "Ligzdiņas", Jaunpiebalgas pagasts, Jaunpiebalgas novads, LV- 4125.

Iznomāt G. G. zemes vienību ar kadastra apzīmējumu 4256 006 0358 – 0,78 ha platībā, Jaunpiebalga, Jaunpiebalgas pagasts, Jaunpiebalgas novads.

Precizēt datus pašvaldības ielu - "D" grupas sarakstos – iekļaujot izmaiņas ielu garumos, platumos un ielu nosaukumos Jaunpiebalgas pagastā, precizēt izmaiņas pašvaldības autoceļu "A" grupas un ielu "D" grupas sarakstus – iekļaujot izmaiņas ielu garumos, platumos ielu sarakstā Zosēnu pagastā.

Iekļaut pašvaldības pamatlīdzekļu sastāvā autoceļus Zosēnu pagastā, kas saskaņā ar ceļu reģistru saskaņoti VZD Vidzemes nodaļā un VAS „Latvijas Valsts ceļi” Cēsu nodaļā.

Iekļaut pašvaldības pamatlīdzekļu sastāvā ielas Zosēnu pagastā, kas saskaņā ar ceļu reģistru saskaņoti VZD Vidzemes nodaļā un VAS „Latvijas Valsts ceļi” Cēsu nodaļā.

Anulēt V. V., personas kods *dzēsts*, deklarēto dzīves vietu, *dzēsts*.

Nojaukt īpašumā "Bērslapji", kadastra Nr. 4256 006 0121, palīgēku (kūts) ar kadastra apzīmējumu 4256 006 0121 004.

Iznomāt zemesgabalu ar kadastra apzīmējumu 4256 007 0176, platība 0,54 ha, z/s "Kalna Jaunskrāgi", reģ. Nr.44101017967, par piedāvāto augstāko nomas maksu 4,02 EUR bez pievienotās vērtības nodokļa, slēdzot nomas līgumu.

Atcelt Jaunpiebalgas novada domes 2017.gada 10. jūlija sēdes lēmumu Nr.119 (protokols Nr.3; 3§) "Par nekustamā īpašuma ar kadastra apzīmējumu 4256 006 0421 Pureņu ielā 1, Jaunpiebalgā, Jaunpiebalgas pag., Jaunpiebalgas nov., nodošanu atsavināšanai un izsoles noteikumu apstiprināšanu", ar kuru nekustamais īpašums tika nodots atsavināšanai.

Atcelt Jaunpiebalgas novada domes 2017.gada 10. jūlija sēdes lēmumu Nr.121 (protokols Nr.3; 5§) "Par nekustamā īpašuma ar kadastra apzīmējumu 4256 006 0423 Pureņu ielā 5, Jaunpiebalgā, Jaunpiebalgas pag., Jaunpiebalgas nov., nodošanu atsavināšanai un izsoles noteikumu apstiprināšanu", ar kuru nekustamais īpašums tika nodots atsavināšanai.

Atcelt Jaunpiebalgas novada domes 2017.gada 10. jūlija sēdes lēmumu Nr.122 (protokols Nr.3; 6§) "Par nekustamā īpašuma ar kadastra apzīmējumu 4256 006 0424 Pureņu ielā 7, Jaunpiebalgā, Jaunpiebalgas pag., Jaunpiebalgas nov., nodošanu atsavināšanai un izsoles noteikumu apstiprināšanu", ar kuru nekustamais īpašums tika nodots atsavināšanai.

Atcelt Jaunpiebalgas novada domes 2017.gada 10. jūlija sēdes lēmumu Nr.123 (protokols Nr.3;7§) "Par nekustamā īpašuma ar kadastra apzīmējumu 4256 006 0425, Pureņu ielā 9, Jaunpiebalgā, Jaunpiebalgas pag., Jaunpiebalgas nov., nodošanu atsavināšanai un izsoles

noteikumu apstiprināšanu", ar kuru nekustamais īpašums tika nodots atsavināšanai.

Atsavināt L. D., personas kods *dzēsts*, nekustamo īpašumu – zemes gabalu Pureņu ielā 3, Jaunpiebalga, Jaunpiebalgas pag., Jaunpiebalgas nov, ar kadastra Nr. 4256 006 0422, par augstāko piedāvāto cenu 463,60 EUR, noslēdzot pirkuma līgumu.

Jaunpiebalgas novada domes priekšsēdētāja atalgojumu ar 2018.gada 1.februāri apstiprināt 1718 EUR (viens tūkstotis septiņi simti astoņpadsmit *euro* 00 centi) mēnesī (noapaļojot pilnos *euro*, piemērotais koeficients 2.0).

Jaunpiebalgas novada domes priekšsēdētāja vietnieka atalgojumu, aizvietojojam novada domes priekšsēdētāju uz viņa prombūtnes laiku, ar 2018.gada 1.februāri apstiprināt 80% apmērā no novada domes priekšsēdētāja atalgojuma.

Jaunpiebalgas novada domes komiteju un komisiju priekšsēdētāju stundas likmi ar 2018.gada 1.februāri apstiprināt 9.30 EUR (deviņi *euro*, 30 centi) apmērā (noapaļojot pilnos *euro*, piemērotais koeficients 1,8).

Jaunpiebalgas novada domes deputātu/ komiteju un komisiju locekļu stundas likmi ar 2018.gada 1.februāri apstiprināt 6.20 EUR (seši *euro* 20 centi) apmērā (noapaļojot pilnos *euro*, piemērotais koeficients 1,2).

Apstiprināt sadzīves atkritumu apsaimniekošanas maksu Jaunpiebalgas novada administratīvajā teritorijā no 2018.gada 1.janvāra 14.48 EUR apmērā par 1 kubikmetru sadzīves atkritumu plus 21% PVN.

Apstiprināt ar 2018.gada 1.martu atkritumu savākšanas un izvešanas tarifu sekojošās pozīcijās un apmēros:

3.18 EUR (trīs *euro* 18 centi) no cilvēka plus 21% PVN mēnesī:

Daudzdzīvokļu mājām – Br. Kaudzīšu iela 3; 5; 7; 7A.

Dārza iela 2; 4.

1.79 EUR (viens *euro* 79 centi) no cilvēka plus 21% PVN mēnesī pārējām dzīvojamām mājām un iestādēm, par kurām līgumu ar SIA "ZAAO" slēdz Jaunpiebalgas novada dome:

Gaujas iela 6; 11; 29; 29A; 33; 35; 36; 38; 52.

Rūpniecības iela 2; 3A.

Stacijas iela 9D.

2.31 EUR (divi *euro* 31 centi) no cilvēka plus 21% PVN mēnesī iestādēm, kurām nav līgumu ar SIA "ZAAO", slēdz Jaunpiebalgas novada dome:

Br. Kaudzīšu iela 9;

NMD Jaunpiebalgas brigāde

Nodrošinājuma Valsts aģentūra

1.79 EUR (viens *euro* 79 centi) no darbinieka plus 21% PVN mēnesī iestādēm, par kurām līgumu ar SIA "ZAAO" slēdz Jaunpiebalgas novada dome:

BO VAS "Latvijas Pasts" Gaujas iela 4, Jūrnieki.

Sagatavoja **Anita Auziņa**.

Jaunpiebalgas novada budžets 2018. gadam

Izdevumi

Ieņēmumi		
Kods	Nosaukums	2018.gads
01.1.1.2.	Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	1 068 602
01.1.1.1.	Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	7 718
04.1.1.1.	Nekustāmā īpaš. nod. zemei par tekošo gadu	97 000
04.1.1.2.	Nekustāmā īpaš. nod. zemei par iep. gadi	10 000
04.1.2.1.	Nekustāmā īpaš. nod. ēkām par tekošo gadu	8 600
04.1.2.2.	Nekustāmā īpaš. nod. ēkām par iep. gadi	500
04.1.3.1.	Nekustāmā īpaš. nod. mājokļiem par tekošo gadu	6 000
04.1.3.2.	Nekustāmā īpaš. nod. mājokļiem par iep. gadi	1 000
09.1.8.6.	Nodeva par ziņu par deklarēto dzīvesvietu reģistrāciju	50
09.4.2.0.	Valsts nodeva bāriņtiesā	700
09.4.5.0.	Valsts nodeva dzimstarakstu	100
09.4.9.0.	Pārējās valsts nodevas	100
09.5.1.4.	Pašvaldību nodeva par tirdzniecību	2 200
10.1.4.0.	Naudas sodi	300
12.3.9.9.	Pārējie ieņēmumi dalības maksas sportā	600
13.1.0.0.	Ieņēmumi no ēku, būvju pārdošanas	8 000
13.2.1.0.	Ieņēmumi no zemes pārdošanas	3 000
18.6.2.0.	Mērķdotācija 5-6 gadīgo apmācībai	28 632
18.6.2.0.	Dotācija no Kultūras ministrijas	67 958
18.6.2.0.	Mērķdotācija pašdarbības kolektīvu vadībai	2 898
18.6.2.0.	Mērķdotācija pedagogu algām vidusskolā	278 864
18.6.2.0.	Mērķdotācija interešu izglītībai vidusskolā	13 424
18.6.2.0.	Mērķdotācija mācību līdzekļiem vidusskolā	6 100
18.6.2.0.	Mērķdotācija feldšerpunktiem	6 740
18.6.2.0.	Mērķdotācija 1.-4. klašu ēdināšanai	19 500
18.6.2.0.	Mērķdotācija skolnieku vasaras darbam	7 740
18.6.2.0.	Mērķdotācija KAC	6 900
18.6.2.0.	Pārējie uzturēšanas izdevumu transferti (stipendijas)	8 865
18.6.4.0.	Dotācija no PFIF	450 394
18.6.3.0.	Pašvaldību no valsts budžeta iestādēm saņemtie transferti ES politiku instrumentu līdzfinansētiem projektiem mežu atjaunošanai	3 550
18.6.3.0.	Pašvaldību no valsts budžeta iestādēm saņemtie transferti ES politiku instrumentu līdzfinansētiem projektiem starptautiskie projekti vidusskolā	10 614
18.6.3.0.	Pašvaldību no valsts budžeta iestādēm saņemtie transferti ES politiku instrumentu līdzfinansētiem projektiem veselības veicināšanai	16 645
18.6.3.0.	Pašvaldību no valsts budžeta iestādēm saņemtie transferti ES politiku instrumentu līdzfinansētiem projektiem atbalsts izglītojamo kompetenču attīstībai	4453
18.6.3.0.	Pašvaldību no valsts budžeta iestādēm saņemtie transferti ES politiku instrumentu līdzfinansētiem projektiem atbalsts kompetenču pieejamība	2 272
18.6.3.0.	Pašvaldību no valsts budžeta iestādēm saņemtie transferti ES politiku instrumentu līdzfinansētiem projektiem bērnu rotaļu laukums Jaunpiebalgā	14 785
18.6.3.0.	LR Labklājības ministrija sociālā aizsardzība invaliditātes gadījumā	1 100
18.6.3.0.	LR Labklājības ministrija pārējā sociālā aizsardzība	948
18.6.3.0.	Pašvaldību no valsts budžeta iestādēm saņemtie transferti ES politiku instrumentu līdzfinansētiem projektiem skatu tornis	22 500
18.6.9.0.	Dotācija	16 864
19.2.0.0.	Transferti no pašv. izglīt. funkciju nodrošināšanai	100 000
21.3.5.1.	Mūzikas un mākslas skolas mācību maksas	6 426
21.3.5.9.	Pārējie ieņēmumi mūzikas skola	1 890
21.3.8.1.	Ieņēmumi par telpu nomu vidusskolā	205
21.3.8.3.	Ieņēmumi par mūzikas instrumentu nomu	324
21.3.8.3.	Ieņēmumi par inventāra nomu vidusskolā	45
21.3.8.4.	Ieņēmumi par zemes nomu dome	1 000
21.3.9.3.	Ieņēmumi no biļešu realizācijas Jaunpiebalgas kult.n.	6 000
21.3.9.3.	Ieņēmumi no biļešu realizācijas Zosēnu klubā.	1 600
21.3.9.3.	Ieņēmumi no biļešu realizācijas muzejs	150
21.3.9.3.	Ieņēmumi no biļešu realizācijas Izvēlies Piebalgu	2 500
21.3.9.4.	Ieņēmumi no komunālās saimniecības	177 780
21.3.9.9.	Citi ieņēmumi no maksas pakalpojumiem bibliotēka	300
21.3.9.9.	Citi ieņēmumi no maksas pakalpojumiem vidusskolā	6 800
21.3.9.9.	Citi ieņēmumi no maksas pakalpojumiem kapsēta	400
21.3.9.9.	Citi ieņēmumi no maksas pakalpojumiem sociālie	1 500
21.3.9.9.	Citi ieņēmumi no maksas pakalpojumiem soc. pak. punkts	200
21.3.9.9.	Citi ieņēmumi no maksas pakalpojumiem Izvēlies Piebalgu	250
21.3.9.9.	Citi ieņēmumi no maksas pakalpojumiem mākslas studija	1 600
21.4.9.9.	Nordplus projekts	3 120
	Aizņēmums	296 800
	Līdzekļu atlikums	486 953
	Kopā	3 302 059

Kods	Nosaukums	2018.gads	t. sk. projektu izmaksas
01.110	Dome	266 539	
01.110	Zosēnu pārvalde	20 414	
01.110	Deputāti	5 298	
01.110	Avīze	10 154	
01.110	KAC	8 361	
01.330	Autoparks	17 322	
01.830	Transferti	113 423	
03.200	Ugunsdzēsēji	3 047	
03.312	Bāriņtiesa	26 760	
03.600	Sabiedriskā kārtība un drošība	4 599	
04.112	Uzņēmējdarbības atbalsts	1 431	
04.210	Lauksaimniecība	8 717	
04.220	Mežsaimniecība	6 190	3 550
04.510	Autoceļi	47 224	
04.730	Tūrisms	50 873	35 836
05.400	Bioloģiskā daudzveidība	602	
06.100	Komunālā saimniecība	633 005	
06.400	Ielu apgaismošana	12 327	
06.600	Labiekārtošana	135 490	40 920
06.600	Dzīvnieku patversme	500	
07.210	Feldšerpunkts	7 884	
07.230	Zobārstniecība	900	
07.620	Pārējie veselības aprūpes pakalpojumi	11 756	11 756
08.100	Sports	27 619	
08.210	Jaunpiebalgas bibliotēka	37 495	
08.210	Zosēnu bibliotēka	11 746	
08.220	Muzejs	14 173	
08.230	Jaunpiebalgas kultūras nams	148 783	
08.230	Zosēnu kultūras un sab. centrs	47 315	
08.230	Lietišķās un tēlotājas mākslas studija	14 931	
08.230	Izvēlies Piebalgu	20 000	
08.290	Tautas mākslas pašdarbības kolektīvu vadība	2 898	
08.290	Pārējā neklasificētā kultūra	621	
08.400	Reliģija	611	
08.610	Sporta, atpūtas, kult. un reliģ. vadība	943	
09.210	Jaunpiebalgas vidusskola	621 960	43 514
09.210	Jaunpiebalgas vidusskola pedagogi	280 664	
09.210	Jaunpiebalgas vidusskola 5-6 gad.	28 960	
09.510	Mūzikas skola	156 823	
09.510	Mūzikas skola pedagogi	71 890	
09.510	Interešu izglītība Jaunp. vsk.	13 595	
09.510	Jauniešu centrs	12 874	
09.600	Izglītības papildu pakalpojumi	60 438	
09.810	Izglītības pārvalde	9 301	
10.120	Soc. aizsardzība invaliditātes gadīj.	4 753	
10.200	Atbalsts gados veciem cilvēkiem	18 263	
10.500	Atbalsts bezdarba gadījumā	9 407	
10.700	Pabalsti	58 076	
10.910	Sociālais dienests	47 807	
10.910	Sociālo pakalpojumu punkts	8 909	
10.920	Pārējie sociālie pasākumi	34 389	
	Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem	13 999	
	Kopā	3 172 059	135 576
	Atlikums perioda beigās	130 000	
	Pavisam	3 302 059	135 576
t.sk.	kredīta pamatsummas atmaksa procenti	106 939	
	apkalpošana	3 900	
		3 520	
		114 359	
		3,61%	

Specbudžets	Autoceļi	Dabas resursu nodoklis	Kopā
Atlikums uz 01.01.18.	9 239	27 475	36 714
Ieņēmumi	96 847	4 000	100 847
Izdevumi	96 056	3 605	99 661
Atlikums uz 01.01.19.	10 030	27 870	37 900

Ziedojumi	Labiekārtošana	Soc. aprūpe	Vidusskola	Kopā
Atlikums uz 01.01.18.	496	1	44	541
Ieņēmumi	200			200
Izdevumi	696	1	44	741
Atlikums uz 01.01.19.				0

Uz jautājumiem atbild novada domes priekšsēdētājs

2018. gada budžets ir pieņemts. Ko par to varētu teikt?

Iepriekšējā gada budžetu esam veiksmīgi izpildījuši, cenšoties neko nepārtērēt un iespēju robežās ietaupīt. Gada beigās līdzekļu atlikums kontā bija trīs reizes lielāks nekā plānots, līdz ar to varējām vieglāk sabalansēt un finansēt plānotās darbības, kaut arī jaunā budžeta sastādīšana nebija viegla. Minimālās darba algas kāpinājuma dēļ notika darba apjoma un darba algu precizēšana. Protams, algu jautājumu ietekmē minimālās algas pieaugums, tāpēc vajadzēja pamatīgi izsvērt un izvērtēt struktūrvienību pieprasījumus, kas daudzos gadījumos bija lielāki nekā pieejamie resursi. Lai samazinātu budžeta izdevumus, tad viens no risinājumiem nākotnē būs maksimāla pāriešana uz ārpalpojumiem, kā to jau pirms diviem gadiem izdarījām ar siltumapgādi. Šobrīd pat grūti iedomāties, kā šim mērķim varētu atlicināt vēl papildus 60 000 eiro gadā. Tāpat būs jāmeklē lētāki risinājumi citos pakalpojumu veidos. Septiņu novadu apvienības sanāksmē vienojāmies par vairāku jautājumu kopīgu risināšanu tuvākajā laikā – gan attiecībā uz dažādu normatīvo aktu ieviešanu, gan attiecībā uz iekšējiem auditiem, gan uz datu aizsardzības prasību ieviešanu, bāriņtiesu darbu uzlabošanu.

Jaunajā budžetā uzsvars ir likts uz tādām jomām kā izglītība, kultūra, komunālā saimniecība, sociālie jautājumi. Šogad lielākie darbi būs Gaujas ielas ūdensvada rekonstrukcija (būvatļauja jau saņemta, tagad kārtā iepirkuma procesam), kanalizācijas tīkla remonts Gaujas ielā 27, tāpat plānota siltumtrases izbūve uz mūzikas un mākslas skolu un ugunsdzēsēju depo. Paredzēts sakārtot siltummezglus daudzdzīvokļu mājās. No LEADER atbalstītajiem projektiem turpināsies Viņķu kalna skatu torņa celtniecība un bērnu rotaļu un sporta laukuma ierīkošana Jaunpiebalgā netālu no sākumskolas. Kas attiecas uz skatu torni, tad ar iepriekšējiem būvniekiem rudenī līgums tika laužts, pamatojoties uz līguma prasību nepildīšanu un veikto darbu slikto kvalitāti un neatbilstību projektam. Ir izsludināts jauns iepirkums celtniecības turpināšanai.

Atsevišķi iedzīvotāji neapmierināti, ka brīvdienu rītos nedeg ielu apgaismojums.

Gribu teikt, ka šādu viedokli dzirdu pirmoreiz, domāju, ka, lai lietderīgi izmantotu līdzekļus, bija atrasts optimālais variants apgaismojuma darbībai - kad tas vairāk vajadzīgs. Vēlreiz izskatīsim šo jautājumu, parēķināsim, taču varu teikt, ka tomēr nevaram izpildīt visas vēlmes.

Iedzīvotāji jautā, vai priekšsēdētājs negatavoja kandidēt nākamajās Saeimas vēlēšanās?

Vispirms LZS (Latvijas Zemnieku savienība) nodalās tiek izvirzīti kandidāti, pēc tam kandidātu sarakstus apstiprina Vidzemes konferencē un LZS valdē. Kas attiecas uz mani, tad es nepiedalīšos, ja būtu kādus desmit gadus jaunāks, tad varbūt. Uzskatu, ka tomēr deputātu kandidātiem jābūt vairāk kā politiķiem, arī ar pamatīgām juridiskām zināšanām, daudzas lietas jāvērtē citādi, nekā mēs bieži vien saprotam politiķu lēmumus. Domāju, ka arī Saeimā jānāk jaunākas paaudzes cilvēkiem. Saeimā biju, sapratu deputāta darbu likumdošanas procesā, tomēr man tuvāks ir praktiskais darbs.

Veikalā TOP tika vākti paraksti par to, vai iedzīvotāji atbalsta jauna veikala ēkas celtniecību. Ko par to saka pašvaldība?

Esmu dzirdējis runas par to, ka TOP īpašnieki it kā gribot būvēt jaunu veikalu Jaunpiebalgā. Atbilstoši Būvniecības likumam būvniecības ieceres dokumentācija par sabiedrisko apbūvi jāiesniedz mūsu kopīgajā Amatas novada apvienotajā būvvaldē, un, izvērtējot atbilstību Jaunpiebalgas novada teritorijas plānojumam un apbūves noteikumiem, tiks informēta sabiedrība un pieņemts lēmums. Šī kārtība ir noteikta arī pašvaldības Saistošajos noteikumos par teritorijas plānojumu un apbūvi. Nekādu iebildumu pret investīcijām mums nav, protams, ja izvēlēta vieta atbildīs teritorijas plānojumam. Bet vai pietiks pircēju visiem tirgotājiem?

Paldies par sarunu!

Aija Ķīkere

Lauku ziņas

Aktualitātes lauku iedzīvotājiem

Atbalsts mežsaimniecībā

No 2018.gada 1.marta līdz 5.aprīlim varēs pieteikties atbalsta saņemšanai mežu kopšanai apakšpasākumā "Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai".

Atbalsta pretendenti – zemes īpašnieki, juridiskas personas, pašvaldības - meža zemes īpašnieki, kas apsaimnieko īpašumā esošu meža zemi.

Atbalstītas tiek šādas aktivitātes:

- jaunaudžu retināšana un jaunaudžu retināšana ar atzarošanu;
- neproduktīvo mežaudžu nomaiņa;

- valdošās koku sugas nomaiņa balttalkšņa sugu mežaudzēs no 30 gadu vecuma vai blīgznas sugu mežaudzēs.

Plašāku informāciju par pieteikšanās nosacījumiem atbalsta saņemšanai var lasīt Lauku atbalsta dienesta mājaslapā sadaļā "Atbalsta pasākumi".

Lauku atbalsta dienests aicina visus mežsaimniekus, kuri nesaņēma finansējumu iepriekšējā minētā pasākuma kārtā, pieteikties atbalsta saņemšanai šajā kārtā.

Mācības grāmatvedībā

LLKC Cēsu nodaļa rīko praktisku mācību semināru mazajiem lauksaimniecības uzņēmumiem

“Grāmatvedības kārtošanas pamatprincipi mazos lauksaimniecības uzņēmumos”.

Mācības notiks 14.februārī Cēsīs, Raunas ielā 4 no plkst. 10.00 līdz 14.00.

Mācību maksa 20.00 EUR

Mācību programmā:

obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai;

izmaiņas un noteikumi lauksaimniecības uzņēmumiem;

pašnodarbinātā sociālās iemaksas;

saimnieciskās darbības izdevumi;

pamatlīdzekļu nolietojums;

ierobežojums ar saimniecisko darbību saistītiem izdevumiem;

praktiskie piemēri, uzdevumi un skaidrojumi.

Lektore: Inga Ezergaile, LLLC Cēsu nodaļas vecākā speciāliste grāmatvedībā.

Nemot vērā lielo interesi par mācībām, tiek apsvērta iespēja grāmatvedības mācības rīkot atkārtoti. Lūdzu, interesējieties par iespējām apmeklēt mācības – būs noderīgi zināt izmaiņas un jaunumus.

Mācībām obligāta iepriekšēja pieteikšanās, zvanot Gundai Kazerovskai mob. 26360434 vai rakstot uz e-pastu: gunda.kazerovska@llkc.lv

„Zemnieku saeimas“ organizētais seminārs

“Zemnieku saeima” š.g. 20.februārī aicina apmeklēt semināru par aktualitātēm lauksaimniecības nozarē un vidi saudzējošiem pasākumiem meliorācijas sistēmās. Semināra norises vieta - Smiltenes tehnikums, “Kalnamuiža” 10. Sākums plkst.10.00

Visi interesenti aicināti pieteikties līdz 16. februārim pa tālruni 67027044 vai rakstot: birojs@zemniekusaeima.lv

Jaunpiebalgas novada
lauku attīstības konsultante

Maija Kīkēre
mob. 29131170

ALTUM aicina pievērst uzmanību izmaiņām biznesa uzsācēju atbalsta programmā

No šī gada februāra būtiski paplašināts saimnieciskās darbības veicēju loks, kas Attīstības finanšu institūcijā ALTUM var saņemt valsts atbalstu uzņēmējdarbības sākšanai

vai jauna biznesa projekta finansēšanai. Vienlaikus ir atviegloti aizdevuma atmaksas nosacījumi.

Galvenās izmaiņas:

starta finansējumu aizdevuma veidā var saņemt uzņēmumi **līdz 5 gadu vecumam** līdzšinējo 3 gadu vietā;

no **8 līdz 10 gadiem** pagarināts aizdevuma atmaksāšanas termiņš; projektiem nekustamā īpašuma iegādei, būvniecībai vai rekonstrukcijai - **līdz 15 gadiem**;

aizdevumam var pieteikties **arī pašnodarbinātas personas**, ne tikai uzņēmumi.

Inese Zīle, ALTUM valdes locekle: “Ikdienā, strādājot ar jaunajiem uzņēmējiem, redzam, ka trīs gadu periods no uzņēmuma dibināšanas brīža var būt nepietiekams, lai izstrādātu biznesa ideju, izveidotu komandu, uzsāktu kaut vai nelielu ražošanu un iegūtu naudas plūsmu, lai uzņēmums varētu pretendēt uz komercbanku finansējumu. Īpaši aktuāli tas ir inovatīviem projektiem ar ilgāku izstrādes un ieviešanas periodu. Arī aizdevuma termiņa pagarināšana ir būtisks ieguvums, jo ļaus samazināt aizdevuma ikmēneša maksājumu ietekmi uz naudas plūsmu, kas īpaši svarīgi ir lielāka apjoma aizdevumiem. Kopumā veiktās izmaiņas palīdzēs jaunajiem uzņēmumiem vieglāk saņemt valsts atbalsta finansējumu gadījumos, kad nauda attīstībai vēl nav pieejama privātajā tirgū.”

Didzis Dejus, uzņēmuma “Baltic 3D” līdzīpašnieks: “Pozitīvi vērtēju šīs izmaiņas, jo mūsu gadījumā iepriekš Starta programmai kvalificēties nevarējām, taču vienlaikus biznesa specifikas dēļ arī bankā nevarējām saņemt finansējumu – mūsu 3D drukāšanas iekārtas ir jaunums Latvijas tirgū, un šādā situācijā privātajiem finansētājiem mūsu biznesa ideja ir grūti novērtējama. Arī aizdevuma atmaksas termiņa pagarinājums ļaus sekmēt idejas attīstīšanu, sākotnēji maksājot mazāk. Aicinu valsti arī turpmāk sekot situācijai uzņēmējdarbības vidē, lai uzlabotu finansējuma pieejamību maziem un vidējiem uzņēmumiem, īpaši teh-

noloģiskiem un inovatīviem jaunuzņēmumiem, jo pasaule un uzņēmumu vajadzības nemitīgi mainās.”

Izmaiņas veiktas, ņemot vērā Ministru kabinetā šā gada 23. janvārī apstiprinātos grozījumus noteikumos par mikroaizdevumiem un starta aizdevumiem.

ALTUM kopumā Starta programā līdz 2017. gada beigām jaunajiem uzņēmumiem piešķirusi 39 miljonus eiro, kopumā atbalstot vairāk nekā 2000 uzņēmumus.

Lielākā biznesa uzsācēju aktivitāte ir Rīgā, kur piešķirti 48% no Starta programmas aizdevumiem. Rīgai seko Vidzeme – 18% no aizdevumiem, Zemgalē un Latgalē – 12% katrā no reģioniem, savukārt 10% aizdevumu piešķirti biznesa uzsācēju projektiem Kurzemē.

Starta programmā pieejams finansējums investīcijām un apgrozāmajiem līdzekļiem no 2000 līdz 150 000 eiro, ar atmaksas termiņu līdz 10 gadiem. Aizdevumiem līdz 7000 eiro nav nepieciešama aizņēmēja līdzdalība projektā, aizdevumiem virs 7000 eiro – līdzdalība ir 10% no projekta summas.

Par ALTUM

Attīstības finanšu institūcija ALTUM ir Latvijas valstij piederoša kapitālsabiedrība, kas ar valsts atbalsta finanšu instrumentu palīdzību sniedz atbalstu noteiktām mērķa grupām finanšu instrumentu veidā (aizdevumi, garantijas, ieguldījumi riska kapitāla fondos u.c.), konkrētu programmu ietvaros papildinot to arī ar nefinanšu atbalstu (konsultācijas, mentorings), kā arī realizējot citas valsts deleģētas funkcijas. 2017. gada jūnijā ALTUM saņēma starptautiskās kredītreitingu kompānijas *Moody's* ilgtermiņa kredītreitingu Baa1 valsts kapitālsabiedrībai, kas apliecina ALTUM stabilo finanšu situāciju. Savukārt 2017. gada 24. oktobrī ALTUM obligācijas tika iekļautas regulējuma tirgu - biržas *Nasdaq Riga* Baltijas Parada vertspapīru saraksta.

Altum Vidzemē: Olita Untāla
ALTUM Vidzemes reģiona vadītāja

tālr. 27896585,

olita.untala@altum.lv

www.altum.lv www.facebook.com/altumLV

Kompetenču pieejā balstīta mācību satura ieviešana Jaunpiebalgas vidusskolā

Jaunpiebalgas vidusskola ir viena no simts Latvijas pilotskolām, kura piedalās uz kompetencēm balstīta mācību satura aprobācijā un ieviešanā skolā. Mūsu skola projektā piedalās ar četrām skolotāju komandām: pirmsskolas, sākumskolas, pamatskolas un vidusskolas, tādējādi iesaistot visu vecumposmu skolēnus un viņu pedagogus. Mācību procesa centrā tiek aicināts skolēns, kurš mācās domāt, sadarboties, meklēt atbildes un iegūst prasmes lietot zināšanas esošās un jaunās situācijās.

Kompetenču pieejā balstīta mācību satura ieviešana tiks uzsākta pakāpeniski ar 2018./2019. mācību gadu pirmsskolā, pēc tam vairākos gados arī pakāpeniski pārējās klasēs. Mācību procesa organizācijai jānotiek tā, lai raisītu skolēnos interesi par zināšanām, rosinātu domāt un rast atbildes uz jautājumiem, nevis būtiskas lietas pārrakstot no mācību grāmatas, klausoties skolotāja stāstījumā vai arī iemācoties no galvas. Mācību satura jaunās pieejas pamatā ir mazināt esošo satura sadrumstalotību, pasīvu zināšanu apguvi, izolētu prasmju attīstību. Līdzās pamatprasmju jomām (valodas; sociālā un pilsoniskā; kultūras izpratnes un pašizpaušmes māksla; matemātika; dabaszinātnes; tehnoloģijas; veselība un fiziskā aktivitāte) plānots saturā visās jomās iestrādāt domāšanu un radošumu, digitālo un medijpratību, pašizziņu un pašvadību, sadarbību un līdzdalību. Vienlaikus tiek dota arī liela brīvība skolām, plānojot mācību satura īstenošanu katrā vecumposmā un skolotāju kopīgu sadarbību skolas līmenī, organizējot mācību procesu.

Jau pagājušajā vasarā sākās un vēl joprojām notiek pedagogu izglītošanas process, ko organizē projekta darba grupā Rīgā. Mūsu skolā strādājam pie šajā mācību gadā

izvēlētās tēmas „Lasītprasmes attīstīšana visu vecumposmu skolēniem - veiksmīgs panākums pārbaudes darbos un ikdienas darbā”. Protams, ka vēl šajā procesā ir daudz jautājumu, jo tiks izstrādāti jauni diagnosticējošie darbi, valsts eksāmenu saturs mainīsies, jo sevišķi vidusskolā, kur skolēni 12.klasē izvēlēsies sev interesējošu padziļinātu kursu apguvi. Mācību procesā ienāks jauni mācību priekšmeti, piemēram, inženierzinības 7. klasē un drāma 10. klasē. Vērtēšanas sistēmā tiek pievērsta uzmanība tam, ka skolēns nemācās tikai vērtējuma dēļ, bet sev vajadzīgu zināšanu apguvei, protams, arī vērtējums ballēs saglabāsies.

Līdz 1. februārim ikvienam sabiedrības loceklim bija iespēja piedalīties mācību satura publiskajā apspriešanā, tādējādi mēs visi kopā varam *būvēt* šo jauno pieeju, un tikai kopā mēs varam izmantot šo iespēju, ka Latvijā tik plašā mērogā no jauna tiek veidots mācību saturs.

Jaunpiebalgas vidusskolu janvārī apmeklēja projekta speciālisti, kuri vēroja mācību stundas un sarunājās ar pedagogiem, dodot pārlicību, ka strādājam pareizā virzienā. „Šodienas skolas izaicinājums ir sagatavot bērnus un jauniešus sekmīgai nākotnei mainīgā pasaulē, ne tikai iegūt zināšanas un prast tās mērķtiecīgi un atbildīgi izmantot, bet arī attīstīt spēju un vēlmi turpināt mācīties,” pārliecināts VISC vadītājs G. Catlaks.

***

Daudz darba jāiegulda katrā ģimenē un katrā mācību stundā, lai redzētu savu bērnu un skolēnu tik daudzpusīgu un konkurētspējīgu jebkurā reālā dzīves situācijā.

**Arnis Ratiņš,
Laima Upmale**

ATBILDĪGS SABIEDRĪBAS DALĪBNIEKS,

kurš iesaistās, līdzdarbojas un sadarbojas, lai kopā ar citiem veidotu tādu sabiedrību, kādā vēlamies dzīvot

- Pilnvērtīgi piedalās sociālajā, politiskajā, ekonomiskajā un kultūras dzīvē, kā arī rūpējas par savu, citu un kopīgo labumu.
- Patstāvīgi veido izpratni par pasauli, Latvijas un latviešu valodas nozīmību tajā.
- Sekmīgi darbojas daudz kultūru, daudzvalodu un digitālajā vidē.
- Izsverti vērtē zinātnes, tehnoloģiju, ekonomikas, kultūras sasniegumus.
- Veido cieņpilnas attiecības, sadarbojas ar citiem cilvēkiem, vēlas veidot ģimeni un uzņemties atbildību par to.
- Uzklaua un iesaistās dažādos viedokļos, pārliecībās, kultūrās; iejūtas otra pārdzīvojumos un sniedz atbalstu.
- Darbojas ilgtspējīgi un apkārtējai videi draudzīgi, lemj godprātīgi un uzņemas atbildību par saviem lēmumiem.

RADOŠS DARĪTĀJS,

kurš ievieš inovācijas

- Rada un attīsta jaunas zināšanas un risinājumus.
- Uzņemas iniciatīvu, ir mērķtiecīgs, izlēmīgs un neatlaidīgs.
- Analizē savas vēlmes un atsakās no nevajadzīgā.
- Sekmīgi darbojas individuāli un komandā, risina sarunas, pieņem kopīgus lēmumus, ir tolerants pret atšķirīgo.
- Ieklausās, vēro, pēta pasauli, novērtē situāciju un cienpilni rīkojas.
- Izprot, respektē un risina kompleksas problēmas.
- Eksperimentē, improvizē, tiecas pēc jaunas pieredzes, pilnveidošanās.

KĀDU VĒLAMIES REDZĒT KATRU SKOLĒNU

PERSONĪBA AR PAŠAPZIŅU,

kurš ciena un rūpējas par sevi un citiem

- Apzinās savas emocijas, vēlmes, intereses, dotības, kā arī kontrolē un vada savu uzvedību un emocijas.
- Uzdrošinās pašizpausties un gūt jaunu pieredzi.
- Ir patiens, spēj dzīvot patstāvīgi, saskaņā ar savām vērtībām.
- Saglabā un nostiprina savas garīgās un fiziskās spējas.
- Veido savai un citu labklājībai labvēlīgu vidi, paužot laipnību.
- Rūpējas par savu veselību un drošību.

LIETPRATĒJS IZAUGSMĒ,

kam mācīties nemitīgi un ar aizrautību kļuvis par ieradumu

- Ir zinātkārs un intelektuāli atvērts.
- Izvirza augstas prasības gan sev, gan citiem, darbu tiecas paveikt pēc iespējas kvalitatīvāk.
- Kļūdas uztver kā iespēju izaugsmei.
- Prot un vēlas patstāvīgi mācīties visu mūžu.
- Plāno un vada savu izzināšanas procesu, reflektē par to.
- Apgūto lieto jaunās reālās dzīves situācijās, ievērojot lielāko labumu.
- Lietpratīgi un atbildīgi izmanto informācijas un komunikācijas tehnoloģiju iespējas.

Valkas novada literārās apvienības izsludinātā literārajā konkursā "Doma izgaismo vārdu" piedalījās

Aelita Traupele (8.kl.), Ēriks Ralfs Blaubergs (8.kl.). Skolotāja Z. Althabere.
Marta Marika Irša (11.kl.). Skolotāja J. Glāzere.

Ilzes Dobeles un apgāda "Zvaigzne ABC" rīkotajā jaunrades konkursā piedalījās

Daniela Macola (7.kl.). Skolotāja Z. Althabere.

Apvienoto novadu vēstures olimpiādē piedalījās

Aleksandrs Grigorjevs (9.kl.) – atzinība, Adrians Viķelis (9.kl.), Lotārs Jānis Dzenža (9.kl.), Harita Auziņa (9.kl.), Roberts Ruško (12.kl.), Sabīne Ābelniece (12.kl.). Skolotāja I. Elksne.

Apvienoto novadu latviešu valodas un literatūras olimpiādē 8., 9. klasēm piedalījās

Diāna Ozoliņa (8.kl.), Edvīns Liberts (8.kl.). Skolotāja Z. Althabere.

Aleksandrs Grigorjevs (9.kl.) – 3. vieta, Lotārs Jānis Dzenža (9.kl.) – atzinība. Skolotāja J. Glāzere.

Latviešu tautas dziesmu dziedāšanas sacensībās "Lakstīgala 2018" 1. kārtā piedalījās 6. klases meitenes

Tīna Rukmane, Karolīna Pogule, Zanda Loginova, Kate Marta Vīksna, Agnija Ziedāre. Skolotāja L. Vaļģe.

Apvienoto novadu fizikas olimpiādē piedalījās

Aleksandrs Grigorjevs (9.kl.) – 2.vieta, Adrians Viķelis (9.kl.). Skolotāja L. Lorence.

Apvienoto novadu mājturības un tehnoloģiju olimpiādē meitenēm piedalījās

Ance Liliāna Lazdiņa (6.kl.) – atzinība, Harita Auziņa (9.kl.), Daniela Bormane (6.kl.), Lelde Ješkina (5.kl.), Karlīna Miška (5.kl.). Skolotāja M. Apsīte.

Valsts atklātajā angļu valodas olimpiādē piedalījās

Endija Romanova (7.kl.) – atzinība, Annija Bedeice (7.kl.). Skolotāja V. Zariņa –Romanova.

Arnīs Ratiņš

ERASMUS+ dalībnieki viesojas Daugavpilī

Jaunpiebalgas vidusskolas 5. - 11.klases skolēni, kuri aktīvi piedalījušies ERASMUS+ projekta aktivitātēs, tika uzaicināti piedalīties mācību ekskursijā Daugavpilī. Ekskursijā devās 28 skolēni un 2 skolotājas. Tās laikā apmeklējām Daugavpils cietoksni, zoodārzu, Daugavpils Universitātes dzīvības zinātņu un tehnoloģiju laboratorijas un observatoriju, DSR - Daugavpils krošu rūpnīcu.

Cietoksnis ir Daugavpils pilsētas simbols. Izcila fortifikācijas būve, kuras kopplatība ir lielāka par 150 ha. Austrumeiropā vienīgais, gandrīz bez izmaiņām saglabājies 19. gadsimta pirmās puses cietokšņa paraugs. Fortifikāciju laužo līniju veido aizsargvalnis ar 8 bastioniem, 6 ravelīniem, 6 kontrgardēm kopā ar citām aizsardzības konstrukcijām: lunetēm, redutēm un aizsarggrāvi. Daugavas kreisajā krastā izvietots tilta nocietinājums. Ikvienu cietokšņa detaļu izstrādāta, pielietojot cariskās Krievijas un Eiropas labāko arhitektu skolu būvniecības pieredzi. Cietokšņa iekšpuse plānota pēc tradicionālajiem karavīru pilsētu paraugiem – centrā parādes laukums, ap kuru grupējas administratīvo un dzīvojamie ēku kvartāli. Visas ēku fasādes ieturētas ampīra stilā, izņemot Nikolaja vārtus un Ūdenstorni, kuri uzbūvēti gotiskās formās.

Attēlā: cietoksnis ir Daugavpils pilsētas simbols.

tiskās formās.

Zoodārza ekspozīcijā un laboratorijā dzīvo dažādi eksotiskie dzīv-

nieki, pērtiķi, žņaudzējčūskas, brūnūrupuči, iguānas, skorpioni u.c. tropu mežu un Latvijas ainavu iemīt-

nieki. Visvairāk uzmanības veltījām surikātiem, pērtiķiem, jūras cūciņām, kāmišiem un trusītim.

Daugavpils skrošu rūpnīca ir vienīgā tūristiem atvērtā munīcijas ražošanas rūpnīca Baltijā, kurā atrodas Eiropā vecākais, joprojām strādājošais skrošu liešanas tornis. Te piedāvā vēsturisko svina liešanas iekārtu apskati, ar kurām kausēts svins iegūst ideālas lodes piliena formu, krītot no 37m augstuma. Medību munīcijas vēsturiskā ekspozīcija. Pēc ekskursijas interesenti izmēģināja produkciju rūpnīcas šautuvē.

Daugavpils Universitātes dzīvības zinātņu un tehnoloģiju laboratorijas darbojas jau trešo gadu.

Parazitoloģijas un histoloģijas laboratorija veic saldūdens zivju, savvaļas un mājdzīvnieku parazitofaunas sistemātisko izpēti, ka arī pēta parazitā - saimnieka attiecības un viņu mijiedarbību ar dažādiem vides faktoriem (fizikāliem, ķīmiskiem un biotiskiem).

Hydroekoloģijas laboratorija veic saldūdens ekosistēmu

dzīvo organismu strukturālos un funkcionālos, to mijattiecību pētījumus dažādu vides faktoru (fizikāli - ķīmisko un biotisko) ietekmē.

Universitātes observatorijā iepazīnāties ar debesu sfēru un nenorietošajiem zvaigznājiem, apskatījāties teleskopu un tā darbības principus.

Atzinīgi ekskursiju vērtē 5. klases skolēni. *Evelīna*: "Man ļoti patika Daugavpils. Īpaši interesanti bija zoodārzā, jo tur redzējām neparastus dzīvnieciņus. Viss pārējais, kur pabijām, arī bija interesants." *Deivids Juris*: "Vislabākais un interesantākais no visa brauciena bija skrošu fabrika, skrošu muzejs, rādīja, kā ražo skrotis." *Amanda*: "Man ļoti, ļoti patika Daugavpils Universitāte, tā domāta izglītotiem prātiem. Likās, ka tur ir ļoti jauki, man gribas tur mācīties."

Paldies projektam par šo jauko mācību ekskursiju!

Liene Lorence

Latvija

100

Latvija simts gados

2018.gads – Latvijas simtgades gads. Kas šajos simts gados ir noticis? Ļoti daudz un dažādi bijuši notikumi.

Ik mēnesi, līdz pat novembrim, ielūkosimies svarīgākajos vēstures notikumos. Šoreiz notikumu pārskats no 1928.gada līdz 1938. gadam.

Zīmīgākie notikumi Latvijas vēsturē 1928 - 1938

1930.gadā atklāj Rīgas Centrāltirgu ar vienām no modernākajām tā laika Eiropas arhitektoniskajām būvēm.

1930.gada 9.aprīlī ar 55 balsīm par Latvijas Republikas Saeima Albertu Kviesi ievēlēja par Valsts prezidentu.

1931.gada oktobrī notiek 4.Saeimas vēlēšanas.

1932.gada 6.februārī Latvija un PSRS paraksta savstarpējās neuzbrukšanas līgumu.

1932. gada 8.martā Rīgā sākusies gripas epidēmija. Skolās saslimuši līdz pat 50% visu skolēnu un skolotāju. Atsevišķas skolas tikušas uz nedēļu slēgtas, lai dezinficētu telpas. Saslimšana gan lielākoties noritējusi vieglā formā.

1932.gada 14.martā lidotājs Herberts Cukurs Spilves pļavās izmēģināja pirmo Latvijā būvēto planieri jeb bezmotora lidaparātu C 4.

1932.gada 4.aprīlī Grosbotenā pie Leipcigas slimnīcā nomira vācbaltu ķīmiķis un filozofs Vilhelms Ostvalds - Rīgā dzimušais Nobela prēmijas laureāts.

1932.gada 11.maijā Rīgā atklāj Etnogrāfisko muzeju.

1933.gada 7.februārī "Jaunākās Ziņas", atsaucoties uz Rīgas dzimtsarakstu nodaļas sniegto informāciju, vēstīja, ka, valstij atkopjoties no pasaules ekonomiskās krīzes sekām, vecāki saviem bērniem aizvien biežāk dodot latviskus vārdus.

1933.gada 4.aprīlī Albertu Kviesi ievēlēja par Latvijas Valsts prezidentu otro reizi.

1933.gada 24.septembrī pēc Pirmā pasaules kara izsauktā pārtraukuma no jauna darbu uzsāka Rīgas Zooloģiskais dārzs. Viens no pirmajiem dzīvniekiem tajā bija Latvijas Valsts prezidenta Alberta Kvieša dāvinātais lūsis Incis no Alūksnes virsmežniecības.

1933.gada 7.oktobrī iesvētīja un atklāja Liepājas cukurfabriku, kas bija pēdējā trīs Latvijas cukurfabriku rindā.

1934.gada 15.maijā Ministru Prezidents Kārlis Ulmanis organizē valsts apvērsumu, tiek apturēta Saeimas un visu politisko partiju darbība.

1934.gada 12.septembrī tiek izveidota Baltijas Antante – Igaunijas, Lietuvas un Latvijas valstu politiskais bloks savstarpējam diplomātiskajam atbalstam.

1935.gada 18.novembrī atklāj Rīgā tēlnieka Kārļa Zāles veidoto Brīvības pieminekli.

1936.gada 11.aprīlī Latvijas Ministru Prezidents Kārlis Ulmanis, beidzoties Valsts prezidenta Alberta Kvieša prezidentūrai, pārņem arī Valsts Prezidenta amatu un varu.

1936.gada 14.jūlijā Vilhelms Munters kļūst par Latvijas ārlietu ministru.

1936.gada 6.oktobrī inženieris Valters Caps paraksta līgumu par „Minox“ fotokameru ražošanu VEF.

1937.gada 28.janvārī Latvijas Republikā pieņēma un 1938.gada 1.janvārī stājās spēkā jaunais Civillikums.

1938.gada 22.decembrī dibināta Latvijas Lauksaimniecības akadēmija.

(Izmantoti materiāli no www.latvija20gadsimsts.lv)

Jaunpiebalgas novada vēsturisko un kultūrvēsturisko notikumu hronika 1928 – 1938

1928. gads – Jaunpiebalgas ev. lut. baznīcas teritorijā iestāda Varoņu birzi.

1928. gada 26. augusts – iesvēta kritušo karavīru piemiņai veltītā pieminekļa pamatakmeni.

1929. gada 3. jūlijs – Jaunpiebalgas ev. lut. draudzes 125 gadu jubilejas diena.

1930. gada 29. jūnijs – iesvēta K. Zāles veidoto pieminekli Jaunpiebalgā Pirmajā pasaules karā un Brīvības cīņās kritušajiem draudzes locekļiem. Svētku diena kritušo karavīru piemiņai ar Valsts prezidenta Alberta Kvieša piedalīšanos.

1930. gada 3. augusts – lielākais Kultūras biedrības pasākums – pirmie Piebalgas novada dziesmu svētki. Piedalās 15 kori un 1500 dziedātāji. Bez lūgtiem viesiem un kora dalībniekiem pasākumā piedalījās 2633 personas.

1931. gads – novada Dziesmu svētki Jaunpiebalgā, piedalās diriģents Teodors Reiters.

1935. gads – Jaunpiebalgas pagasts atrodas Cēsu apriņķī starp Druvienas, Liezēre, Mēdzūlas, Veļķu, Vecpiebalgas, Taurenas, Drustu, Gatartas, Rankas pagastiem.

1935. gads – Jaunpiebalgas draudzes sešklasīgajai pamatskolai 240 gadu pastāvēšanas svētki un nama 100 gadu jubileja.

1935. gads – atsaucoties uz Draudzīgo Aicinājumu (grāmatu dāvināšanu savai skolai) Hermanis Pakulis lidojumā noiet grāmatu saini virs Jaunpiebalgas draudzes skolas.

1935. gada 3. novembris – Jaunpiebalgas Dziedāšanas biedrība piestiprina piemiņas plāksni pie Jāņa skolas komponistam Emīlam Dārziņam.

1936. gada rudens – Jaunpiebalgas un Drustu pagastā siro vilki, nokozdami ļoti daudz mājlopu. Tiek organizētas lielas medības apmēram ar aptuveni 100 medniekiem un 200 dzinējiem. Diemžēl tās bijušas neveiksmīgas.

1937. gads – skolotāja Pētera Pikura darba svētki – skolotāja darbā nostrādāti 25 gadi.

1937. gads – Jaunpiebalgas muižas ēkā Cēsu apriņķa 2. iecirkņa mirtiesnēša nams.

1937. gads – pēc 1935. gada tautas skaitīšanas datiem Jaunpiebalgā dzīvo 4514 iedzīvotāji – 2079 vīrieši un 2435 sievietes.

1937. gads – Jaunpiebalgā pastāv pasta kantoris ar Ceriņu, Stepeļu, Gāršnieku pasta un telefona palīgnodaļām.

1938. gads – profesora A. Būmaņa piemiņas fonda valdes sēdē nolemti lūgt Jaunpiebalgas pagasta valdi nosaukt vienu vietējo pamatskolu A. Būmaņa vārdā. Par godu viņa piemiņai Piebalgas pamatskolai piešķir A. Būmaņa vārdu. Viņš šajā skolā mācījies no 1. līdz 4. klasei, 1938. gada 13. maijā skolā notiek svinības sakarā ar A. Būmaņa vārda piešķiršanu.

1938. gads – difterijas un šarlaka epidēmija Jaunpiebalgā.

1938. gads – atvērts veselības kopšanas punkts “Sarkanais krusts”.

(No rakstu krājuma “No Viņķu kalna līdz Skrāģu krogam”)

No Hermaņa Pakuļa, aviācijas dienesta veterāna, atmiņām 30. gadi

Lauki bija rūpīgi apkopti, nepieciešamās platības drenētas. Laukos darbojās tikai zirgvilkmes tehnika. Ražu novāca ar labības pļaujmašīnām, ar zāles pļāvējiem, piemontēto tehniku, mazākās platībās – ar izkaptīm. Labākā tehnika bija vairākām saimniecībām kopīga. Labību kūla ar tehniku, kas piederēja atsevišķām personām vai personu grupām. Parasti tā bija piedziņas mašīna “dampis”. Kulšanu organizēja talku veidā ar bagātīgi klātiem mielasta galdiem.

Klētis pildījās ar zelta graudiem. Rudeņos garu garās rindas kārtojās pie stacijas, lai nosūtītu izaudzēto ražu pircējam. Ne mazākas rindas veidojās jau kilometra attālumā pirms stacijas, lai bekona eksportam nodotu izaudzētos rukšus, pastāvēja gan bailes, vai tie netiks izbrāķēti kā pārāk trekni.

Darbojās divas pienotavas – Abrupe un “muižā” Gaujmala. Katru ritu garas piena vedēju rindas kārtojās pie Gaujmalas pienotavas. Daži saimnieki pat ar diviem pajūgiem. Nezinu stāstīt par Abrupes pusi, tur droši vien bija vairāk. Darbojās arī krejotavas Zariņos, Rempos, Butlēros, kuras savu produkciju piegādāja pienotavām.

Rūpniecība

Lielākais rūpniecības uzņēmums Jaunpiebalgā pirmskara laikā bija Vitauta dzirnavas, kur darbojās 4 gaņģi – malšanai un bīdēšanai, vilnas kārstuve, vērpstuve, austuve un krāsotava ar apmēram 30 strādājošajiem. Ūdens turbīna ar transmisiju grieza visus mehānismus, ieskaitot elektrogeneratoru, kas apgādāja elektrisko apgaismošanu dzirnavām, divām dzīvojamām mājām, kā arī veikalus. Pati pirmā elektroapgaismošanas ierīce bijusi vācu okupācijas laikā 1918. gadā kādā šķūnī bijušās Draudzes skolas tuvumā.

Mājamatniecība

Tā bija ļoti nozīmīga, vajadzīga ekonomiskās dzīves nozare.

Audēji ar dažādu produkciju iepriecināja pircējus – tā bija vadmala, palagi, dvieļi, galdsegas.

Adītāji priecēja ar tautiskiem cimdiem, šallēm, zeķēm, džemperiem.

Kalēji apkala zirgus, gatavoja arkļus, ecēšas.

Ģērmaņi apstrādāja ādas apaviem (pastalām), zirglietām.

Ratnieki gatavoja dažādu braucamo inventāru darbam un satiksmei.

Celtnieki – namdari, mūrnieki, betonētāji, podnieki – apvienojušies grupā, veica visus celtniecības darbus jaunsaimniecībās.

Fotogrāfs Arturs Dulbe svarīgākos notikumus sabiedrībā un katra personīgajā dzīvē iemūžināja attēlos.

Garīgā dzīve

Mūsu senči bija uzticīgi baznīcas tradīcijām. Kristījās, iesvētījās, laulājās baznīcā. Svētku laikā baznīca bija pilna ar dievlūdžējiem, pat stāvēja kājās. Darbojās koris. Milzīga pajūgu rinda kārtojās pie slītam.

Novadnieki - jubilāri 2018 Februāris

02. 02. 1933.	Zigrīda Sarkane , aktrise (Austrālijā)
12. 02. 1888.	Jānis Vītols , 1905.gada revolucionārs
22. 02. 1833.	Jēkabs Zvaigznīte , skolotājs, literāts
23. 02. 1893.	Osvalds Vanags , skolotājs
27. 02. 1873.	Miķelis Volkovs , skolotājs

Latvijas jubilejas gada sarunas

Februāris – Lietuvas un Igaunijas simtgades jubilejas mēnesis

Attēlā: Danute kopā ar mazbērniem.

Kā pirmā no Baltijas valstīm savu simtgadi 2018.gada 16.februārī svin Lietuva, bet 24. februārī – Igaunija.

Lietuvas Simtgades biroja vadītājs Rolands Kazlauskis uzsvēris, ka savās svinībās lietuvieši vēlas godināt mūsdienu Lietuvas dibinātāju tālredzību un drosmi: „Mūsu tālejošais simtgades svinību mērķis ir darīt šodienas lietuviešus sabiedriski aktīvākus un atbildīgākus par savas valsts nākotni, lai mēs varētu svinēt arī nākamo simtgadi.”

Lieli dzimšanas dienas svētki paredzēti tieši 16.februārī, kad tiks pacelti visu trīs Baltijas valstu karogi, Ģedimina prospektā Viļņā degs ugunskuri un vienlaikus zvanīs visi Lietuvas torņu zvani.

Arī Igaunijas 100. dzimšanas dienas svinību sakarā 2018. gadā būs dažādi neaizmirstami pasākumi visās pilsētās un visā valstī. Viesi tiek aicināti izbaudīt jubilejas svinības, kas būs brīvi pieejamas un turpināsies visa gada garumā.

Dzīve šeit, bet sirds Lietuvā

Latvijā dzīvo dažādu tautību cilvēki, arī pie mums, Jaunpiebalgā. Katram savs dzīvesstāsts, kā un kāpēc viņš te nonācis. Mūsu kaimiņu tautām lietuviešiem un igauņiem jau februārī svinama valsts simtgade. Izrādās, ka mūsu novadā deklarēti četri lietuvieši un trīs igauņi.

Kā citas tautības cilvēkiem klājas mūsu zemē? Uz sarunu aicināju **Danuti Rusovu**, lietuvieti, kura jau no 80. gadiem dzīvo Jaunpiebalgā, strādā SIA “Piebalgas alus” un kopā ar vīru ļoti mīl un audzina vairākus audzubērnus.

Kā tad dzīves ceļi jūs atveda uz Latviju un Jaunpiebalgu?

Esmu lietuviete, bet lielāko daļu sava mūža esmu dzīvojusi Latvijā, jo apprecējos ar latvieti. Gadu nodzīvojām Rīgā, tad vīra vecāki aicināja braukt un apmesties uz dzīvi Jaunpiebalgā. Te viņam bija vecmāmiņa, kurai vajadzīga palīdzība. Tā nu arī atnācām šeit. Sāku strādāt mēbeļu kombinātā, runāju krievu valodā, to biju iemācījusies Rīgā. Te gan krievu valoda gandrīz vai nebija dzirdama, mācījos runāt latviski. Nu jau kopš tā laika, 1982.gada, paskrējuši 36 gadi.

Runājot par mācībām, tad sāku studēt Kauņas institūtā par inženieri – konstruktori. Man ļoti ļoti patika matemātika. Dekāns gribēja pierunāt, lai braucu uz Rīgu un turpinu mācības, taču es nobijos, jo tad bija jāzina krievu valoda labā līmenī, jo studēt svešvalodā – tas bija ļoti nopietni. Pārtraucu mācības, un, esot jau Rīgā, sāku strādāt “Rīgas manufaktūrā”, bet, atbraucot uz Jaunpiebalgu, kā jau minēju, strādāju mēbeļu kombinātā par kontrolieri pie slavenā Jāņa Eglīša. Varu teikt lielu paldies viņam, viņš prata uzticēties cilvēkiem, bija ļoti atsaucīgs, saprotošs, izpalīdzīgs. Domāju, neviens viņu ar sliktu vārdu neatcerēsies. Vēlāk pārgāju uz šūšanas daļu, jo īsti kontrolēt man nepatika, liekas, ka cilvēki tā šķībi skatījās uz mani. Bijām jauks kolektīvs. Darbs patika, taču līdz ar pārmaiņām valstī arī mēbeļu kombinātā viss juka un bruka. Arī par sargu pāris mēnešus nostrādāju, jo negribējās būt bez darba. Ar visiem runāju krievu valodā, viņi mani saprata, bet ar mani runāja latviešu valodā.

Viss jau dzīvē mainās, arī man. Drīz mani aicināja darbā uz alus darītavu. Piekritu, 8 gadus nostrādāju alus vārītavā. Tad ar vīru izdomājām atvērt veikaliņu, viņa tēvs arī to gribēja. Kādus 4 gadus veikaliņu uzturējām, taču diemžēl sapratu, ka veikalam nav nākotnes. Aizbraucu uz ārzemēm, uz Ģērnsijas salu, lai, tā sakot, izvēdinātu galvu, nobiju tur nepilnu gadu. Labi atpūtos, strādāju pie ziediem, sala pati ir brīnišķīga. Jaukas atmiņas, tagad domāju, ka gribētu vēl turp aizbraukt kā tūriste.

Atgriežoties Jaunpiebalgā, gribējām kaut ko pamainīt dzīvē, paņēmām meitenes audzināšanā, drīz arī adoptējām.

Cik bieži iznāk aizbraukt uz Lietuvu?

Braucam katru gadu, pārsvarā jau vasarā - uz Palangu, Klaipēdu. Tur mums jau bija zināma viesnīca, kur arī apmetāmies. Pēdējos gados tā vairs īsti nevaram atļauties, jo meitenes ir lielākas, arī vajadzību vairāk.

Lai nu kā, bet Lietuvā vienmēr esmu savās domās, tā ir manā sirdī. Kad esmu savā pilsētā Panevēžā, gribas to izstaigāt kājām, apciemot draugus, radus. Tētis joprojām dzīvo savā dzīvoklī. Brāļi arī turpat, vecākais brālis ir šoferis, brauc uz ārzemēm un pārvadā kravās. Jaunākais nodarbojas ar mākslu, strādā ar mālu. Pašlaik ir aizbraucis uz Norvēģiju, lai piepelnītos. Līdzīgi kā šeit, Latvijā, arī Lietuvā cilvēki dzīvo un cīnās par iztikšanu.

Kā ģimene reaģēja, kad uzzināja, ka brauksiet dzīvot uz Latviju?

Neviens nekad neko nav pārmetis, tā ir manis pašas izvēle, viņi atbalstīja, kad tētis pats varēja, arvien brauca pie mums ciemos, viņš arī šoferis. Varbūt tāpēc arī pati braucu.

Vai meitas arī prot runāt lietuviski?

Diemžēl, bet nē, jo tad jau vajadzētu vairāk padzīvot tajā vidē, kur valodu ik dienu dzird. Valodas gan ir radniecīgas, tas man palīdzēja, jo es latviešu valodu sapratu ātri.

Par tēti jau teicāt, bet mamma?

Mana mamma gāja bojā nelaimes gadījumā. Man ir tētis un divi brāļi ar savām ģimenēm, visi dzīvo Panevėžā. Varu teikt, ka esmu īsta pilsētas meitene, tādēļ bija diezgan grūti pierast pie dzīves laukos. Atceros, kā sēdēju vagā veselu nedēļu un darbs negāja uz priekšu. Taču pamazām dzīve šeit iepatikās.

1990. gada janvāris bija visai trauksmains gan pie mums, gan Lietuvā. Jūs tajā laikā bijāt Latvijā, bet droši vien skatījāties televīziju un pārdzīvojāt par redzēto Viļņā?

Protams, domās bijām ar savējiem Lietuvā. Ar vīru sēdējām pie televizora, skatījāmies, man bira asaras no redzētā.

Ar ko lietuvieši raksturā ir citādi nekā latvieši?

Lietuviešiem mentalitāte, raksturs ir nedaudz savādāks, esam maigāki, vairāk dodam nekā ņemam. Latviešu skaudība patiešām ir jūtama. Taču par sevi varu teikt - arvien biju tāda, kāda biju.

Lietuvieši ir katoļticīgi?

Jā, tā tas ir. Kopš sevi atceros, tad mēs, visa ģimene, gājām uz baznīcu, arī padomju laikā. Protams, skatījāmies par to nekur nerunājām.

Un dzīvojot Latvijā?

Diemžēl tagad uz baznīcu eju kā uz muzeju. Meitenes kristīju šeit, katoļu baznīcā. Līga gan to vēl nav pieredzējusi.

Kā dzīvi piepilda audzubērni?

Audzubērni ir sirsniņi, galvenais, ko visi vēlas, ir mīlestība. Par to jau varētu runāt visu dienu. Mums ģimenē, līdzās meitenēm, ienāca arī puisītis, kuram 5 gadi. Viņš mani gan par vecmāmiņu, gan mammu sauc, jo man ir arī divi mazbērni. Puika ļoti jauks, nesaprotu, kā var atteikties no tāda bērna. Manā dzīvē ir sanācis tā, ka jādod citiem – gan sevi, gan savu mīlestību, gan naudu, gan savas rūpes. Man galvenais tagad ir bērni. Protams, ikdienā ir arī darbs, par ko jūtu lielu atbildību, tā nu vecāki ir ieaudzinājuši.

Ko vēl gribat pateikt par Lietuvu?

Runājot par Lietuvu, protams, vienmēr gribas, lai lietuvieši gūst uzvaras, piemēram, sportā, kultūras jomā. Pricējos, ka viņu ģimenēm ir lielāki atvieglojumi – elektrība un pārtika lētāka. Ir labi, ka pašlaik arī mūsu valdība vairāk atbalsta ģimenes ar bērniem. Audzinot bērnus, liela nozīme ir materiālajai pusei. Gribas, lai audzubērniem ir viss tas, kas pārējiem bērniem.

Kas satrauc ikdienā?

Skumji ir tas, ka jaunieši brauc prom no Jaunpiebalgas. Jā, tas jau tā notiek visā Latvijā. Domāju, ja šeit būtu vairāk darba vietu, kaut kas būtu citādi. Lielākā problēma ir tā, ka, lai kaut ko nodibinātu (kā mēs savu veikaliņu), tiek likti dažādi šķēršļi. Nodokļi, PVD prasības u.t.t. - tas viss prasa lielu naudu, nespēj jau nopelnīt. Tomēr vajadzētu vairāk palīdzēt mazajiem uzņēmumiem. Ārzemēs to ir vienkāršāk izdarīt. Neesmu jau politiķe, bet, redzot šo situāciju, liekas - kaut kas nav pareizi.

Ko apskatāt, esot Lietuvā?

Mūsu ģimene arvien bijusi aktīva, daudz braucām pie jūras, uz ezeru. Arī uz laukiem, Biržos man dzīvoja vecaistēvs un vecāmamma. Nu īsti lauki, viensēta. Vectēvam bija plaša saimniecība – zirgi, daudz citu mājlopu, ābeļu dārzs. Lielā šķūnī tika likts siens, tur var sarās gulējām. Diemžēl neko šajās mājās neesam atjaunojuši, nemaz nebraucu skatīties, lai atmiņā paliek tā, kā bija kādreiz.

Pašlaik mums ir sapnis nopirkt lielāku mašīnu, lai visi kopā varam braukt. Pagājušajā gadā ar meitenēm aizbraucām uz Traķiem, apskatījām slaveno pili, vērojām, kas ir mainījies. Tētis, protams, vienmēr prasa, kad atkal atbrauksim. Gaida.

Arī latviešiem vienmēr patīcis braukt uz Lietuvu.

Jā, tagad atkal ir populāri braucieni uz tirgu, kaut vai uz Panevėžu. Tirgi ir vairāki, arī zemnieku. Daudz kas ir lētāks nekā šeit. Labi, ka tagad robežas ir atvērtas. Joprojām slavens ir Viļņas tirgus, tur daudz kas ir uzlabots, sakārtots, atjaunots. Preces ievēd no Polijas, Bulgārijas.

Vai ir ēdienu atšķirības, kādi ēdieni lietuviešiem garšo vislabāk?

Protams, ir ēdienu atšķirības. Kad mamma vēl dzīvoja, tad vienmēr vārīja cepelīnus, gaidot mūs ciemos. Ļoti garšīgi. Tagad, braucot uz Lietuvu, ejam kādā ēstuvē, kur tos gatavo. Šad tad arī mājās gatavojam. Vēl Lietuvai raksturīga torte *šakotis* – tā ir īpaša ar savu neparasti zaraino formu un tukšo vidu. To arī neparasti cep – lej miklu uz īpaša veltna un tad to sagriež. Lietuvā veikalos var nopirkt. Interesanti, jo tā ilgāk stāv, jo paliek garšīgāka. Latvijā tādas nav. Runājot par ēdieniem, šeit zinām putrainu desas, bet Lietuvā tās gatavo ar rīvītiem kartupeļiem. Mana mamma labi gatavoja, mani arī iemācīja.

Piebaldzēni jau lepojas ar savām kūku cepšanas tradīcijām.

Kā pirmās iepazīnu kaimiņienes Elgas, Egila Johansona mammās, ceptās kūkas, viņa gan daudz necepa. Protams, savu recepti citiem neizpauž. Egils, kā jau mākslinieks, virsmu "uzgleznoja" pats. Protams, tika pasūtītas arī kūkas pie Martas Puķītes. Braucot uz Lietuvu, arī vedām Piebalgas kūku līdzī. Visiem garšo.

Kādus svētkus svin Lietuvā?

Domāju, ka ir daudz līdzīga. Ziemassvētki ir tāpat kā šeit. Jāņos, saulgriežos – cik atceros no bērnības - vecaistēvs Jozas katru gadu taisīja alu. Gaudi, to žāvēšana, smarža - tas viss bija tik jauki, vēl tagad sajūtu to! Kad strādāju vārītavā, tad tā smarža atgādināja toreiz laukos piedzīvoto. Galdi bija saklāti bagātīgi, dedzināja ugunsgrākus, radi sapulcējās. Visi gaidīja saulrietu, rasā staigāja basām kājām. Pilsētā jau gan tā nebija. Padomju laikā arī neatbalstīja šādu svētku svinēšanu.

Ko vecaistēvs tagad teiktu, ka jums darbs saistīts ar alus darīšanu?

Jā, kas zina? Viņš man bija ļoti mīļš, arī vecmāmiņa, viņa nodzīvoja ļoti garu mūžu – 110 gadus. Varu teikt, man viņi visi ilgdzīvotāji. Cik atceros, viņos nejuta stresu, bija mierīgi gan darbā, gan ar cilvēkiem, ar bērniem, mazbērniem, vienmēr gribējās pieglausties, lai izjustu to mieru. Tas jau varbūt arī saudzēja veselību. Lai gan dzīvē nācās pārdzīvot daudz šausmu.

Vai vecvecākiem nenācās ciest no represijām?

Var priecāties, ka tās viņiem gāja garām, jo saim-

niecība tomēr bija liela. Domāju, ka Lietuvā tās šausmas mazāk cilvēku skāra.

Vai februārī brauksit uz Lietuvu?

Nebrauksim, jo ir ziema, skolas laiks. Lietuvieši ir ļoti patriotiski, būs daudz pasākumu. Kad satiekamies, pārrunājam visu, kas un kā valstī notiek. Ir bijuši brīži, kad domāju, ka ļoti gribu atpakaļ. Taču – nu jau vairs nevar neko krasi mainīt. Varbūt, ja nebūtu bērnu, tad gan... Taču tomēr nezina vai, jo mans vīrs ir liels patriots.

Ko novēlēsiet Lietuvai jubilejā?

Lai visi cilvēki ir līdzjūtīgi viens pret otru, labestīgi, lai vairāk dod citam, lai valda miers, nav kara. Varam priecāties, ka dzīvojam Baltijas valstīs, kur ir mierīgi, redzam un dzirdam taču, kas notiek citur pasaulē. Lai cilvēkiem darbs, lai bērniem prieks, lai ģimenes laimīgas! Un ne jau tikai Lietuvai to vēlu, arī Latvijai!

Aija Kīķere

Tuvējā Tuleja un Piebalgas tālie rietumi

Turpinājums rakstu sērijai "Aizmirstās Gaujas pietekas" no mēnešraksta numuriem: 2, 5, 12 (# 215, 218, 225), 2016.gadā; no 12 (#237), 2017.gadā.

Turpinot stāstus par savdabīgajām Piebalgas upītēm, ir jāpievēršas novada rietumu stūrim - Zosēnu pagastam, kura upes labais krasts vienmēr bijis piederīgs Jaunpiebalgai. Kreisais krasts dažādos laikos un dažādās robežās lielākoties ir piederījis pie kaimiņu - Vecpiebalgas, Drustu un Dzērbenes pagastiem. No Jaunpiebalgas - Zosēnu robežas līdz pat Taurenes pagastam šeit ir četras lielākas pietekas - Tuleja, Viļķenupīte (jāmaina uz *Gaiļupe*), Lukstupīte (kartēs arī *Gausupīte*) un Aukstupīte (klūdainā *Augstupīte*), kā arī vēl četras mazākas. Visas lielākās sākas ārpus mūsu teritorijas, taču šeit Vecpiebalgas un Liezēres pārrobežu nepieciešams apskatīt vienotā kopainā.

Pie abu pagastu robežšķirtnes Mauragos kā pirmā Gaujā ietek Tuleja, kuru kartēs un rakstos visbiežāk sauc par *Tuliju*. Nosaukuma forma ar *-i* tautas valodā agrāk bija sastopama tikai starp Veļķu pagasta iedzīvotājiem (t.sk. arī Liezēres *grotūžēniem*). Izruna mainījās tieši uz pagastu robežas, kas ir skaidra liecība par divu dažādu piebaldzēnu valodas izlokšņu pastāvējušām atšķirībām senatnē. Taču mūsdienās vairums aptaujāto pārrobežā lieto formu *Tuleja*, tāds pats uzraksts izlikts pie lielceļa tilta arī Zosēnos. Līdz ar to *Tulija* kā arhaisms ir palikusi vairs tikai uz kartēm un literatūrā. Rakstos bieži citēts piebaldzēna V. Aparjoda sastādītais Tulejas baseina apraksts, kuru 1923.gadā iekļāva A.Rudītis¹ savā rakstā par Kāpurkalnu. Tas pilnībā jau tika pārpublicēts iepriekšējā rakstā *Gaujas pietekas Jaunpiebalgas novadā* 2016.gada decembra numurā².

Tulejas izteku parasti novieto *Mizu purviņā* pie Grotūžu Mizu kroga, taču 1796. gada Veļķu pagasta kartē³ atzīmēta kā *Tullen up* un iztece saistīta ar *Tollej* ezeru, kurš atzīstams par mūsdienu Ezernieku ezeriņu. Šī senā norāde būtu jāpārbauda pēc mūsdienu situācijas dabā. Pirms ietekas Ilzēnu ezerā vietējam ceļš iet pāri pa braslas vietu, bet ziemeļu pakalne saucas *Brasla kalns*. No tā arī pašu Tuleju šeit dažreiz sauc par *Braslas upīti*.

Arī Tulejas pietekām pārrobežā, Vecpiebalgas un Liezēres pusē, ir jāpārbauda kartēs atrodamie nosaukumi. Kā pirmo labā krasta pieteku Veļķu pagastā man izdevās atklāt *Zvirgzdupi*, kas tek pa *Silakalna* mežiem. Interesanti, ka *Zvirgzdupes* pienotavu sākumā gribēja celt šīs upītes krastos, taču pēc tam pārcēla uz lielceļa malu, saglabājot attālās upītes nosaukumu. Pēc tam Brektos nākamā ir *Ežupe*, kuru kartēs nepareizi pārsaukuši par *Āžupi*. Pateicoties piebaldzēnu plata-

jam *-e*, viegli iespējams sajaukt vārdus *āzis* un *ezis*, kā tas ir gadījies Brektos. Vietvārdu vākumi un tagadējie iedzīvotāji pazīst tikai *Ežupes pļavas*, pati mazā upīte, kas tek starp Brektiem un *Mantas kalniņu*, jau ir nosusināta un aizmirsta.

Trakupīte sākas dienvidos no Zeltakroga no vairākām satekām, bet no kreisās puses pienāk Brektos labi pazīstamā *Ošupīte*, kas šoseju šķērso tieši pie uzraksta *Piebalga*. Tecēdama pa dziļu un akmeņainu gravu, tā atzīstama par krācaināko Piebalgas ūdensteci. Pavisam isā *Gravupīte* // *Mūsupīte* ir nākamā labā krasta pieteka, kas sākas t.s. *Upītes mežā* starp Tulejas un Vienziemes ielejām. *Mūsupītes* izcelsme nav saistīta ar mušām, bet gan tikai to, ka tek pa vienas saimniecības - *Veckleivu* (?) robežām.

Pazīstamākā Tulejas pieteka pie Zosēnu meteostacijas izceļas ar divainiem nosaukumiem, kā *Vienzieme*, *Viendienīte*, *Ziemcietīte*, un nav šaubu, ka pēdējais nosaukums radies jau no meteorologu jaunrades. Sudrabkalna poēzija pie Jāņaskolas un meteostacija šo nelielo strautu ir padarījuši atpazīstamu visā Piebalgā. Kā nosaukuma izejas forma būtu atzīstams hidronīms *Viendienīte*, kas cēlies no senlaiku vārda *viendieniņš* (agrāk nozīmēja *pavediens*), taču nav izslēgts vēl kāds senāks nosaukums.

Ezerupīte iztek no Kāpurkalna ezera, kurš agrāk tika saucies par *Lielo Dzērvīti*, un to A. Rudītis piemin kā bezvārda upīti. Ezerā ietek vismaz trīs strautiņi, un pie vidējā I. Prīses vietvārdu vākums uzrāda *Mednes kalnu* un gar to tekošo *Mednītes* upīti, kas iztek no Kleivu ezera (arī *Peiņa*). Otrajā ezerā - *Mazajā Dzērvītē* (arī *Zosu*, *Augšezers*) - cauri tek *Augšezera upīte*, kas jau ir skaidrs meteorologu dots nosaukums, atklājot vēl vienu jaunrades slāni Piebalgas hidronīmu klāstā. Acīmredzams, ka senāk *Ezerupītei* būs bijis loģisks nosaukums – *Dzērvīte*, bet pagaidām par to drošas ziņas neatrodam. Pēdējās divas labā pusē ir mazā *Renīte* un *Krievu purva* notece, kurai atsevišķu nosaukumu neizdodas atrast. Bet nav izslēgts, ka šī varētu būt viena no četrām vietām, kurai Jaunpiebalgas pagastā būtu jāmēģina piesaistīt pazudušās *Krievupītes* vārdu.

Uzsākot kreisā krasta aprakstu, atrodam rindā trīs pietekas, ar kuru nosaukumiem pagaidām ir lielas neskaidrības. Pirmā no tām varētu būt *Saltupīte* (pēc Ilzēnos pierakstītā vietvārda *Saltupkalns*), bet trešai jābūt Vecpiebalgā labi pazīstamā *Skujupīte*. Pagaidām bez nosaukuma paliek vidējā, no Mēdzūlas Līču māju puses nākošā notece, kuras sākotnējo tecējumu pilnībā pārmainījusi pļavu meliorācija. Labā krastā mežā atrodam tās sākotnējās gultnes posmus. Kartēs tā nepareizi tiek atzīmēta kā *Skujupe*, jo apkārtnē šādi tiek saukts viss meliorēto pļavu masīvs. Uz ziemeļiem no

Ļūdiņiem ir arī *Skujupes mežs*, kas atrodas jau trešās - īstās *Skujupītes* krastos.

Par Pinciņu (izloksnē to atceras kā *Pinkīnu*) V. Aparjods raksta: *Smeiļu pļavu lejas galā Tuleja uzņem no kreisās puses savu pirmo lielāko pieteku Pinciņu. Šī, gandrīz vienādā lielumā ar Tuleju, nāk no Pelnu kalniem. Cauri Smeiļu mežiem tecēdama, Pinciņa uzņem Draugoļa ezeriņa ūdeņus. Kalnpus Jānēnu ciemata Pinciņā ir mazs, apmēram divas pēdas augsts ūdens kritums.* Komentējot rakstīto, jānorāda, ka Smeiļu mājas atrodas mūsdienu Vecpiebalgas ciemata teritorijā, un pie Tulejas tām bija pļavu streigabali. *Pelnu kalni* ir paugurains mežs starp Kāķiem un Draugoli, kur cauri gāja Alauksta – Bricu – Zosēna vecais zirgu ceļš (t.s. *Streinas ceļš*). Nākamā pieteka ir mazā *Štālīte* pie Tīrumjānēniem, kuras nosaukums cēlies no māju saimnieku Štāles uzvārda vēl atminamos laikos. Aiz *Poda kalna* Jānēnu zemju ziemeļu stūrī ietek neliels strautiņš, kas būtu atzīstams par pieminēto *Sastupi*, bet lejpus tās atrodam grūti pamanāmo *Saltumpurva* noteci.

Pietekas *Streiniņa* (arī *Streina*, *Slieķupīte*, arī kļūdainā *Alupe*, *Ālupīte*) nosaukuma izcelsme saistāma ar Slieķu ezera senāko nosaukumu - *Streinezers*, kas rakstos pirmo reizi fiksēts jau 1540.gadā. Pie Bricu ezera (kādreizējais *Jumuolis*) atrodami divi savdabīgi hidronīmi - *Bricu ieteka* un *Bricu izteka*, pēdējā aizplūst uz Streiniņu kā tās kreisā pieteka. Jau A. Rudītim fiksēts kļūdainais *Alupes* nosaukums, kas nav apstiprinājies nevienā vietvārdu vākumā. Patiesībā par *Ālupiešiem* saukuši māju puduri Ģeistos un to tuvumā, pašā Streiniņas krastā. Tā izcelsme var būt saistīta arī ar kādu uzvārdu vai iesauku, kā, piemēram - *Ālups*, *Uolups*, *Apulups*, bet kas nebūt nav lietots kā hidronīms.

Cauri Stepeļiem, tieši gar Deisones Intas māju, tikai pavasaros ūdens nāca no Silakalna nogāzes kā *Palu tērcīte*, kurai sākotnējo gultni dabā tagad grūti atpazīt. Nelielā *Maiļupīte* savāc ūdeņus no Silakalna augstumiem, tad gar *Ķīvenes pļavu* un spoku vietu *Priediškalmu* aiztek uz Tulejas palienes pļavām. Pēdējā kreisā krasta pieteka kartēs atzīmēta kā *Bāliņupīte*, taču šī nosaukuma izcelsme saistāma ar meliorācijas karšu sastādītājiem raksturīgo jaunradi un improvizāciju. Mūsdienās vietējie ilgdzīvotāji šai upītei nekādu nosaukumu vairs neatceras, nav ziņu arī vietvārdu vākumos. Īstā *Bāliņupīte* varētu būt labā krasta strauts pie Skrastu mājām, kurās saimniekiem bija šāds uzvārds. Taču skrastēnietis Arvīds Bāliņš bija arī kolhoza zivkopis, un viņa laikā tika ierīkoti dīķi uz minētās upītes Kurmjū māju tuvumā. Varbūt upīti meliorācijas darboņi joka pēc nosaukuši viņa vārdā? Tai iespējama arī viena labās puses pieteka - *Saltupīte*, jo tās krastā lokalizēts Piebalgai raksturīgais vietvārds - *Saltupkalns*.

Augšpus Tulejas garākā posmā pamanāmu pieteku Gaujai vairs nav, kamēr uzreiz aiz Pēterskolas ietek mazā *Melnupīte* un lielākā *Viļķenupīte* (izrunā ar iso-e!), kuru pareizāk būtu saukt par *Gaiļupi*. Pēc vietējo iedzīvotāju uzskatiem *Viļķenupītes* sākums ir jāmeklē satecē ar mazo *Cūkupīti* (meliorācijas kartēs kārtējais brīnums - *Zvirgzdupīte*), kas nāk ārā no Lagātu purva. Tur kādreiz atradies aizaudzis ezeriņš, vēlākais pļavu masīvs - *Lubāns*. Savukārt no labās puses pienākošais

strauts ir *Gaiļupe* jeb arī *Gailišupīte* un pēc mājvārda saucas par *Tomuļupīte*. Tā iztek no Vecpiebalgas pagasta Gailišu ezera, un saimniecību robežu kartēs tiek saukta par *Gaiļupi*. Gailišu ezerā ietekošo strautu sauc par *Vējupīti* (augštecē pie Krievēniem arī par *Dziļo grāvi*), bet labā krasta pieteku pie Tašķēniem par *Ziļupīti* (augštecē *Utes grāvis*; 1796.gada kartē³ arī *Stensel*). Iespējams, ka senākais upes nosaukums bijis *Stencele*, taču, tā kā tas fiksēts augštecē un mūsdienās pilnībā aizmirsts, tad nav pamata to attiecināt uz upes lejteci. Ziļupītes vidustecē atrodams *Utesis*, plašāks mitrājs un pļavas – varbūtējs aizaudzis ezeriņš.

Pirms Spulgām pie Mīlītes kalna Gaujā ietekošais grāvis saucas *Bērnu tērcē*, kur, pēc nostāsta, kāda sieva aizgājusi zāli plūkt un tur viena pati piedzemdējusi dvīņus. Nākamais strautiņš ziemeļos no Spulgu purva ir saucies par *Peķupi*, tur bijis arī Peķupes šķūnītis. Otrpus Spulgām mitro ieplaku saukuši par *Zviedrupi*, taču ūdens tur parādījies tikai pavasaros un tecējis otrādi - no Gaujas uz augšu. Ar vārdu *zviedri* agrāk saistīja pārejošas, nepastāvīgas norises. Vasarās gultne stāvējusi izkaltusi bez ūdens un pa viņu gājuši kā pa celiņu uz Gauju. Mūsdienās tās gultne ir pārrakta ar meliorācijas grāvi. Taču kartēs tā apzīmēta ar pavisam mistisku nosaukumu – *Kaģupīte*, kas radīja lielu izbrīnu daudzajiem vietvārdu teicējiem šai apkārtnē. Pie vainas bija padomju kartogrāfi, kas meliorācijas kartēs bija to nokristījuši par *Kazupīti*. Kartes versija tikusi sastādīta krieviski, un, pārnesot latviski, to kāds būs izlasījis ar viena burta kļūdu. Tādi nosaukumi ir bieži izplatīti, taču tuvākā *Kazupīte* atrodas viņpus Gaujai, dziļāk Drustu pagasta teritorijā, un šeit atliek tikai brīnīties par meliorācijas kartogrāfu spējām mazo upīšu nosaukumus uzlabot un pārveidot pilnīgi neiespējamus.

Aiz tās Gaujā ietek robežupe *Lukstupīte* (pārsvarā jau atrodas Taurenēs daļā), kuru lejtecē kartēs sauc par *Gausupīti*, bet augštecē par *Straujupīti*. Šāds nosaukumu poētisms ir dīvains, un atkārtojas aizdomas, ka šie abi hidronīmi ir jaunāko laiku daiļrade. Dažādos laikmetos tā tikusi rakta un taisnota, kādreiz savienota arī ar Alauksta ezeru, un ūdens tecējis pa taisno uz Gauju. Kopā ar Silakroga grāvi un Gaujiņu tā veidojusi vienu no trim ezera iztekām. Taču mūsdienās, Alauksta krastā izrokot dīķi, tās tecējums ir pārrauts. Vietējā taureniete Biruta Kļaviņa (dzimusi 1929.gadā, *Kļavkrustos*) atcerējās, ka viņas jaunībā pavasaros līdakas nākušas no ezera nārstot mājas pļavās. No Kriemeļu puses tai pienāk labā pieteka – *Sērmūkšupīte* jeb *Jērūžu grāvis*.

Jau pilnībā Taurenēs pagastā ietilpst *Aukstupīte*, kas vismaz astoņdesmit gadus kartēs kļūdaini tiek saukta kā *Augstupīte*. Teicēja Biruta Kļaviņa vienkārši skaidroja nosaukuma izcelsmi ar tās auksto ūdeni pašā karstākajā gadalaikā. Savukārt tās lejteci Dzērbenes pagasta teicēji vēl tagad sauc par *Zelli*, jo upīte sākas plašajās *Zelles pļavās* (nosaukums cēlies tuvējām *Zelleskalna* mājām). Upītei kā labā krasta pieteka no Bērziņiem un Runtēm pievienojas mazā *Akmeņupīte*, nesens jaunatklājums. Jāatceras, ka Taurenēs pagastā ir arī otra - mazā *Zelles* upīte, kurai uz Vecpiebalgas - Cēsu lielceļa bija slavenais *Zelles* jeb *Raganīnas* tiltiņš. Tā bijusi apkaimē labi pazīstama spokošanās un raganu parādību vieta. Tās senākais no-

saukums *Raganīna*, ļoti savdabīgs un vērtīgs hidronīms Latvijas kultūrainavā.

Lasītājiem lūgums sniegt arī turpmāk ziņas par minētajiem upišu nosaukumiem, to formām un pielietojumu, kā arī jebkādiem zināmiem vietu nosaukumiem abu Piebalgas novadu teritorijās!

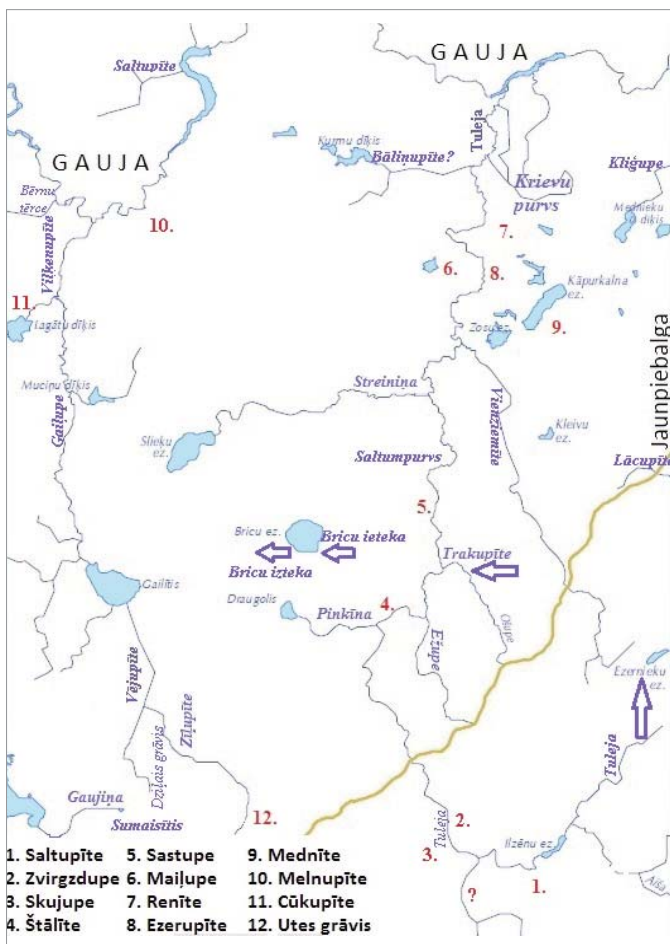
Atsauces.

Rudītis, Augusts. *Senais Kāpurkalns*. - Izglītības ministrijas mēnešraksts: Rīga, Nr. 11 (01.11.1923.), 1257. - 1262.lpp.

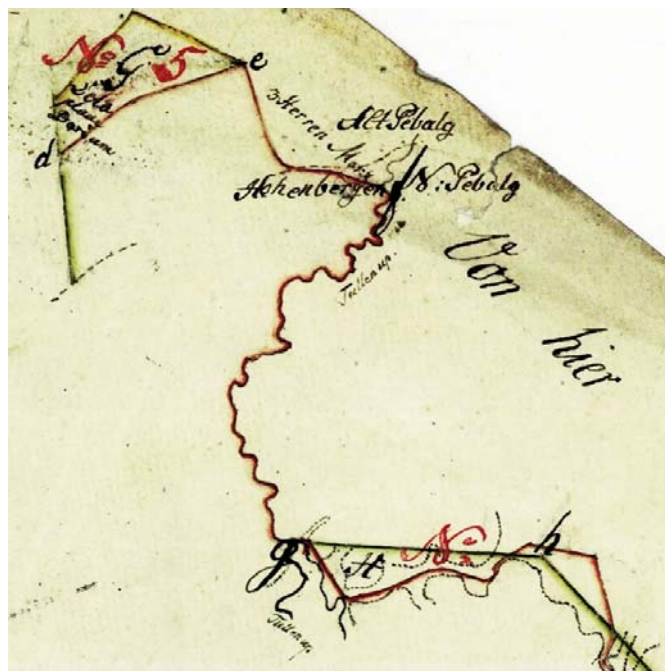
Skutāns, Gints. Gaujas pietekas Jaunpiebalgas novadā. *Aizmirstās Gaujas pietekas*. - Jaunpiebalgas novada domes mēnešraksts *Avīze Piebaldzēniem*, Nr.12 (225), 2016., 15. - 17.lpp.

Veļķu muižas robežu plāns, sastādīts 1796.gadā. - Latvijas Valsts vēstures arhīvs, 7404.fonds, 1.apraksts, 2159.lieta.

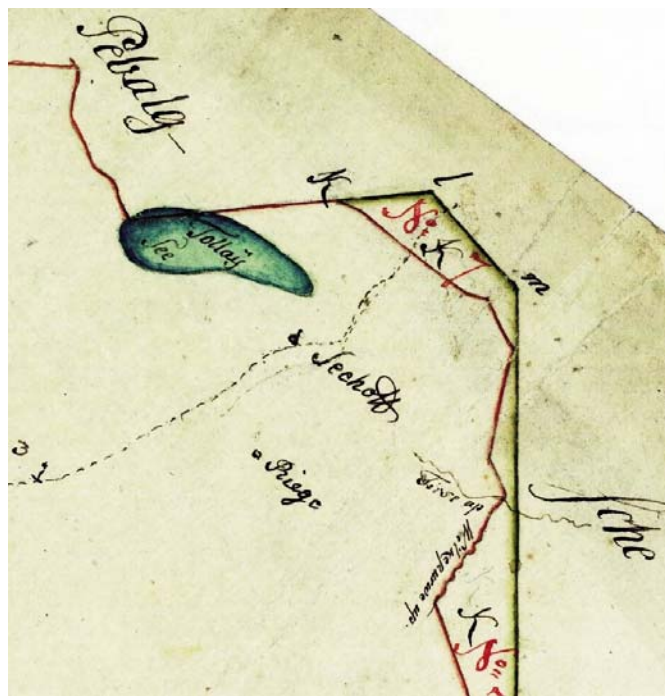
Gints Skutāns, Jaunpiebalgā,
mob. 29196952;
e - pasts: skutans@inbox.lv

Attēlā: Tulejas un Viļķenupītes (Gaiļupes) baseinu hidronīmu izvietojums. Sastādīja G. Skutāns 2018.gadā Jaunpiebalgā.

Attēlā: Tulejas upes krasti Veļķu muižas kartē 1796.gadā (sk. 3.atsauci), kur redzami vietvārdi: *Tuleja*, *Lielā pļava - Darījums un Trejkungu kupica*.

Attēlā: Tolejas ezers (tagad Ezernieku), Tirzas un Vilkapurva upišu sākums. Tirza kartē nesākas no Tolejas ezeriņa, tāpēc pārbaudāma versija par sākotnējo Tulejas iztekas vietu. Veļķu muižas karte no 1796.gada (sk. 3.atsauci).

Piebalgas dzimtu stāsti. Otrā tikšanās

26.janvāra tikšanās reizē Emīls Rusovs pastāstīja par Krēšliņiem no "Sila Viekselēm", kuru meitas ieprecējušās Gailišu dzimtā "Kanāžos" un Rankas pagasta Bundziņu dzimtā. Emīls savos pētījumos ir atklājis, ka aktiera Ulda Pūciša senči dzīvojuši Jaunpiebalgas

"Jaunpūķos". Izrādās, ka Rankas pagastā dzimušā U. Pūciša attāli radnieki ir Lobes, Šķerbergu, Tīrumu, Ābelnieku, Dzendžu, Ceriņu un Gulbju dzimtas, kurās arī ir ievērojami novadnieki - militārais darbinieks Kārlis Lobe un skolotājs, dzejnieks Ceriņu Pēteris.

Pasākuma apmeklētājiem Emīls parādīja un pastāstīja, kā portālos www.raduraksti.lv un www.ciltskoki.lv meklēt un atrast informāciju par saviem senčiem, atrodot ierakstus baznīcas grāmatās. Viņš pastāstīja, kā atšifrējas vācu valodā rakstītie saīsinājumi. Interesanti, ka ziņās par bērna dzimšanu tika ierakstīti ne tikai vecāki, bet arī kūmas un viņu dzīves vietas. Arī šī informācija var noderēt, veidojot dzimtas kokus un pētīt māju vēsturi.

Laima Kazerovska no "Butleriem" pastāstīja, ka par svarīgāko uzdevumu pašreiz ir izvirzījusi ēku saglabāšanu un remontu, nevis Ērgļu dzimtas koka izpēti. Viņa parādīja 1926.gadā Jānim Ērglim pasniegtu Rankas Lauksaimniecības biedrības pirmās šķiras diplomu. Laima novadpētniecības muzejam uzdāvināja "Večkūgu"

dienas grāmatu, kāda brīvās Latvijas laikā katrā saimniecībā katru dienu bija rūpīgi jāaizpilda.

Sekoja kopīga fotogrāfiju skatīšanās no ģimeņu albumiem, atpazīstot tajās redzamās vietas un cilvēkus, kavējoties atmiņās par kolhoza laikiem un pagātnes notikumiem.

Vēsturnieks un novadpētnieks Gints Skutāns atgādināja par vietvārdu apzināšanu un aicināja piebaldzēnus dalīties ar viņu savās atmiņās, uzsverot, ka mūsdienās izdotajās kartēs lielākā daļa nosaukumu neatbilst vēsturiskajiem.

Nākamā tikšanās - **2.martā plkst.11.00** Jaunpiebalgas novada domes zālē, kad domās un atmiņās pārcelsimies uz Abrupes pusi - Boļiem, Nauksēniem, Rociem, Zariņiem u.c.

Jaunpiebalgas pagasta bibliotēka ceļā uz lasītāju klubīņa izveidi

Pēc lasītāju ierosinājuma 5.februāra vakarā domu biedru pulciņš tikās Jaunpiebalgas pagasta bibliotēkā, lai cits citam ieteiktu labas grāmatas, izteiktu savu viedokli par tām, dalītos pārdomās, vērtētu, diskutētu par aktualitātēm literatūrā.

Pirmās nodarbības tēma bija par to, pēc kādiem kritērijiem mēs izvēlamies grāmatas lasīšanai. Tie ir ļoti dažādi. Mūsu uzmanību piesaista grāmatu noformējums, iemīļots autors, reklāma, draugu ieteikumi u.c.

- Vērtīgākās atziņas, ko guvām pirmās tikšanās laikā:
- arī obligātā literatūra var būt interesanta;
  - domāšanai un ticībai ir liels spēks;
  - mēs ietekmējamies no tā, ko lasām;
  - jāpriecājas par mazumiņu, par to, kas tev ir, nevis par to, kā tev trūkst;
  - ja esi nomākts, izvēlies literatūru, kas paceļ virs ikdienības un visām negācijām;
  - uz vieniem un tiem pašiem notikumiem mēs katrs raugāties no sava skatu punkta un redzam, uztveram tos dažādi;

- varbūt vajadzētu atjaunot cenzūru, jo tāpēc jau neejam uz teātri, lai klausītos rupjības, kuras dzirdam ikdienā;

- kad ir skumji ap sirdi, palasi savas bērnības mīļākās grāmatas!

Pateicoties bērnu dārzā februārī notiekošajam projektam, bibliotēka veido izstādi "Mūsu vecāku un vecvecāku mīļākās bērnības grāmatīņas" un aptaujā lasītājus par tām. Kādas ir jūsu mīļākās bērnības grāmatas? Vai tās vēl ir saglabājušās? Vai jūsu bērniem un mazbērniem tās patīk?

5.martā plkst.17.00 mūsu pulciņam laipni aicināti pievienoties visi pārējie interesenti. Galvenais noteikums - lai dalībniekiem patīk lasīt un ir vēlme dalīties ar citiem par izlasīto. Brīvā atmosfērā pie tējas tases pārunāsim par literatūru un par to, kāpēc mēs lasām grāmatas. Lūdzam mājās padomāt, kādas vērtīgas atziņas lasot esam guvuši. Varat izmantot arī citātus no grāmatām. Gaidīsim! Uz tikšanos!

Pieaugušo neformālā un interešu izglītība

● Otrdienās plkst. 18.00 Kristīne Lauriņa māca **franču valodas pamatus**.

● Piektdienās plkst.18.00 ajūrvēdas un jogas nodarbības **Aktīvas sarunas par un ar ķermeni** vada Māris Pirktiņš.

● 24.februārī plkst.13.00 **Mūsu novadnieki Jānis Ducens un Ernests Bauers**.

Aicinām interesentus ieklausīties Ivara Bekmaņa, Mārta Tarlapa un Daigas Melbergas atmiņās.

● 26.februārī plkst.17.00 domubiedru tikšanās **Teātra afišā** - sarunas, viedokļi, diskusijas par teātri, literatūru un mākslu.

● 2.martā plkst.11.00 **Piebalgas dzimtu stāsti**. 3.tikšanās. Turpināsim klausīties atmiņas un skatīties iedzīvotāju līdzī paņemtās fotogrāfijas u.c. dokumentus par dzimtām no Abrupes, Bašu, Rocu, Nauksēnu u.c. mājām un cilvēkiem. Mīļi aicināti visi interesenti! Omulībai līdzī ņemiet groziņus.

● 4.martā plkst.15.00 **Dievišķās Gudrības skola**.

● 5.martā plkst.17.00 ikviens interesents, kuram patīk lasīt un ir vēlme dalīties ar citiem par izlasīto, laipni aicināts uz sarunu bibliotēkā. Tikšanās tēma - *kāpēc es lasu?* Padomājiet par vērtīgākajām atziņām, kuras esat guvuši lasot, un izvēlieties citātus no grāmatām. Gaidām ierosinājumus *Lasītāju klubīņa* nosaukumam!

● 7.martā plkst.18.00 tikšanās ar rakstnieku un žurnālistu **Armandu Puči**.

**Makulatūras šķirošana
Jaunpiebalgas vidusskolā
2018. gada 1. marts – 29. marts**

**Pieņemšanas dienas: pirmdiena,
ceturtdiena, piektdiena.**

Zvanīt – mob. 26356109
(Liene Lorence)

Kultūras pasākumi

Jaunpiebalgā

17. 02. plkst. 19.00 koru un ansambļu sadziedāšanās koncerts "Ceļā uz Dziesmu svētkiem."

Piedalīsies: Jaunpiebalgas kultūras nama jauktais koris, Cēsu kultūras un tūrisma centra jauktie kori "Wenden" un "Vidzeme", Amatas novada vīru koris "Cēsis", Raunas novada jauktais koris "Rauna", Līgatnes novada jauktais koris "Līgatne", Stražu pagasta sieviešu vokālais ansamblis "Pieskāriens", Gulbenes kultūras centra senioru vīru vokālais ansamblis "Namejs".

Uz koncertu un pēc tā kursēs autobuss!

Piesaki savu iekāpšanas pieturu līdz 15.februārim pa tālruni - 26463487 vai 22473400.

Pasākumu finansē Jaunpiebalgas novada dome.

24. 02. plkst. 11.00 animācijas filma visai ģimenei „Džungļu patruļa”.

Filma ļaus mazliet izrauties no ikdienības un ienirt brīnišķīgā, saules pielietā tropiskā vidē, kur šiverē gan īsti, gan izdomāti džungļu tēli.

Ieeja: 2,00 EUR

03. 03. plkst. 16.00 saulainu sajūtu koncerts „Siesim pastalas pavasarim!”

Piedalīsies Jaunpiebalgas sākumskolas bērni, JDK "Piebaldzēni" un JDK "Imanta".

Pasākuma plānā iespējamās izmaiņas un papildinājumi. Lūdzu, sekojiet informācijai mājas lapā www.jaunpiebalga.lv un Jaunpiebalgas kultūras nama Facebook lapā.

Tālrunis sīkākai uzziņai - 26449732.

***

Zosēnu pagastā

17.02. Ziemas biatlons Melnbāržos.

11.03. "Tenoru trio" koncertprogrammā "Arrideverci Roma". LNO tenori - Juris Vizbulis, Raimonds Bramanis, Mihails Čulpajevs.

Biļetes var iegādāties Jaunpiebalgas novada domes kasē un Zosēnu KS centrā pie Dzidras - 26538154

Iepriekš pārdošanā 5.00 EUR, pasākuma dienā 7.00 EUR

24. 03. Liepas pagasta amatierteātra izrāde "Pilsētnieki".

11. MARTĀ PLKST. 15.00
ZOSĒNU KULTŪRAS NAMĀ

TENORU TRIO

Lolita Petkēviča

Dzīvē vienmēr kāds apmācies rīts,
arī vērmeļu rūgtums un pilādžu sīvums.
Mūsu ikdienu iepriecināja skolotāja
Jolanta Glāzere,

kura atrada laiku mūs apciemot.
No viņas smaida vien jau diena saulaināka
un kaites piemirstas.

Vēlam skolotājai Jolantai dzīvesprieku,
izturību, veselību!

Paldies saka kādreizējās
kaimiņienes **Zigrīda Kārklīņa**
un **Irēna Abuče.**

Paldies par palīdzību, par visa veida
atbalstu ikvienam un visiem,
kuri šajās dienās bija kopā ar mūsu ģimeni!
Paldies par līdzjūtīgu vārdu,
acu skatu un rokas spiedienu!
Paldies, ka atnācāt!
Paldies, ka domās bijāt kopā ar mums!

Mudīte Puķīte ar twiniekiem

*Pāri sirmām kapu priedēm
Pāršalc Tavas dzīves stāsts.
Pāri darbam, sāpēm, ilgām
Baltu, vieglu smilšu klāsts.*

Sakām lielu paldies visiem,
kas palīdzēja un bija klāt,
lai atvadītos
no mūsu mīļās, Lielās māsas - *Elzas Vasiles*.
Īpašs paldies par atbalstu un atvadu vārdiem
Vēsmai Johansonei.
*Māsas bērni ar ģimenēm Zosēnos,
Vecpiebalgā un Rīgā*

Pierimst soļi, klusē doma,
Neskan mīlā tēva balss.
Tikai klusa sāpe sirdī
Ilgi vēl pēc tevis sauks.

Skumju brīdī esam kopā ar *Ievu Kļaviņu*,
no tēta atvadoties.

*Bijušie klases biedri un audzinātāja
Jaunpiebalgas vidusskolā*

Mudīte, izsakām Tev un tavai ģimenei
visdziļāko līdzjūtību, kad klusumā un atmiņās
aizgājis jums mīļš cilvēks.

Lai cauri skumjām gaišums svēts!

*Domās kopā ar jums
Jaunpiebalgas vidusskolas kolektīvs*

Klusi paliekam šai krastā,
Vēji šalkos un mierinās mūs,
Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē,
Vienmēr mūsu atmiņās būs.

Skumju brīdī esam kopā ar *Mudīti*
un viņas ģimeni.

Kasparžaku ģimene

Klusums nav maināms.

Domas lai ielūkojas

Pieņemot, piedodot, atceroties.

Visdziļākā līdzjūtība

*Normundam Brēmeram -
Jaunpiebalgas vidusskolas kolektīvs*

Mūžībā 91 gada vecumā
devusies

Elza Vasile

Ilggadēja un pieredzes bagāta
Piebalgas pamatskolas skolotāja,
kura savu ģimeni cienīja un godāja,
kura mīlēja savus māsas bērnus,
kura palīdzēja dzīves pabērniem.

Elza Vasile dzimusi Lizumā trīs
bērnu ģimenē. Pazina lauku darbu no tā prieka līdz rūg-
tumam. Visā savas dzīves laikā cieņā un godā piemi-
nēja vecākus, mīlestības vārdus veltot savai dzimta-
jai pusei Tirzai, jo vecāki tur pārceļas dzīvot. Tirza pa-
liek par visdziļāko bērniņas atmiņu zemi.

Skolotāja. Tas ir viens vienīgs milēts ceļš, dzīvē sa-
nāk mācīt matemātiku, ķīmiju, ģeogrāfiju, vēsturi, lat-
viešu valodu, zēniem darbmācību, vācu valodu.
Zināšanas vācu valodā paliks daudziem. Vispirms sko-
lotājas darbs Zosēnu skolā, pēc tam vienīgā darba vie-
ta - Piebalgas skola. Te mūža garumā draudzība ar
Pikuru ģimeni. Maija un Elza lielu vērību veltī no-
vadvētniecībai, iesaistot skolēnus ikgadējās lielās teātr-
a izrādēs. Skolotājas Elzas Vasiles darbu raksturo pa-

matīgums un prasīgums, veiksmīga sadarbība ar sko-
lēnu vecākiem, daudzveidīgas mācību metodes. Darbs
Piebalgas skolā nav iedomājams bez garām, pamatī-
gi iestudētām lugām, ekskursijām uz Ļeņingradu, daž-
reiz uz Maskavu, vietēja mēroga pārgājieniem.

Mierīga, nosvērta, ar pašcieņu un pietāti pret cilvēku,
pret veicamo darbu, prata būt padomdevēja un dali-
ties dzīves pieredzē. Labprāt atcerējās un pastāstīja,
kā pati savā dzīvē mācījies būt pieticīga. Centās to
mācīt audzēkņiem.

Elza Vasile labprāt dalījās ar savām zināšanām arī
ārpus noteiktajām mācību stundām. Elza daudz palī-
dzēja māsas Ainas ģimenei. Reizēm pret māsas bērniem
bija lielākas prasības nekā pret citiem. Tā atceras Guntis,
Andris, Ansis, Laima, Jānis, Mārcis, Laila. Viņi tika
pieskatīti, lai netaisa blēņas, bet arī - vai ir veseli, vai
ir paēduši. Tika no Māsas (tā ģimenē sauca skolotāju
Elzu Vasili) arī pa kādam apģērba gabalam, kārumam.

Mūža nogale tika aizvadīta Zosēnu pagasta
"Jaunnēķenos", Lailas aprūpēta.

Pieminam skolotājas Elzas Vasiles darba mīlestī-
bas apveltīto mūžu. 25.janvārī skolotāja Elza Vasile tika
izvadīta no Piebalgas skolas uz Tirzas kapiem.

**Jaunpiebalgas skolotāju saime,
novada dome**

Jaunpiebalgas novada domes izdevums

Redakcija: Aija Kīķere tālr. 64162437 (darbā), 26409543 (mob.), e-pasts: aija.kikere@jaunpiebalga.lv;
aija.kikere@gmail.com; Zinaida Šoldre tālr. 64129837 (darbā), 22409419 (mob.)

Mājas lapas adrese <http://www.jaunpiebalga.lv>

Par skaitļņu un faktu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstu atbild autors. Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas
viedokli. Pārpublicēšanas vai citēšanas gadījumā atsauce obligāta. Iespiests SIA „Latgales druka”.